

accent

SVERIGE-
RESAN:
VI BESÖKER
SKÖVDE!

JAN JOHANSEN

"Därför slutade jag dricka"

TOLLARE

De är experter på stökiga unga

VÄSTBANKEN

Knarkproblemen ökar snabbt

TANZANIA

Alkohol bakom kvinnovåld

IOGT-NTO ÖVERALLT!

I november kör vi en repris av vårens succékampanj för alla våra IOGT-NTO-föreningar. Ta chansen att gå ut och visa upp er förening och berätta om IOGT-NTO och värva medlemmar.

16-25 november kör vi!

Gå in på **www.iogt.se** och läs mer om hur ni kan vara med.

14

Team Favela. På IOGT-NTO:s folkhögskola Tollare fick han lära sig att jobba professionellt med struliga tonåringar. Idag driver Björn Ödman ett projekt i Saltskog i Södertälje.

22

Dialog. När arbetet med IOGT-NTO:s framtida strategier startar ska medlemmarna få chansen att tycka till direkt. Accent åkte till Falun för att lyssna

32

Västbanken. Narkotikaproblemen ökar snabbt i stora delar av Palestina. Pågående ockupation, hög arbetslöshet och fattigdom är några av skälen.

24

Vit jul. Artisten Jan Johansen slutade dricka alkohol helt för fyra år sedan. I år ställer han upp och hjälper kampanjen Vit jul.

38

Teater. Backa Teater i Göteborg har vikt hela året åt en diskussion om droger och missbruk. Carl-Magnus Höglund besökte repetitionerna för en av föreställningarna.

Inga gårdsbutiker | 6

Regeringen skrotar även utredning nummer två i frågan om gårdsförsäljning av alkohol. Frågan är dock inte helt död.

Ingen höjning | 9

Även i den här höstbudgeten uteblev regeringens utlovade skatthöjning på alkohol. "Ett svek" menar UNF och IOGT-NTO.

Alkoholfritt bäst | 11

Det har länge sagts att ett glas vin om dagen är bra för hjärtat. Nu visar det sig att alkoholfritt vin fungerar bäst.

Brokigt och bra | 4

LEDARE Det är en förmån att få resa runt och spegla allt det som händer i IOGT-NTO-landet, skriver Pierre Andersson.

Gillar kongresser | 46

IOGT-NTO:s förbundsordförande Anna Carlstedt ser redan fram emot nästa års kongress i Borås och hoppas att också du sätter några rejäla kryss i kalendern i slutet av juni.

+ Kultur | 40

+ Månadens medlem | 44

+ Korsord | 50

OMSLAGSBILD
Johanna Ankarkrona

FOTO: MATHIAS LÖVSTRÖM

Chefredaktören.

Pierre Andersson

Med ideologin som resonansbotten

Brokigt och fantastiskt

En av förmånerna med det här jobbet – oavsett om det är som reporter eller chefredaktör på Accent eller på någon annan tidning – är att man får tillgång till så intressanta sammanhang, miljöer och människor. Jag älskar det.

Att få komma till Gamla Elverket i Falun, denna fantastiska byggnad som innehåller så mycket liv och rörelse, och lyssna på ett gäng medlemmar som tänker och diskuterar kring IOGT-NTO:s framtid. Ja, det är en förmån.

Även om det finns brister även i den här organisationen så konstaterar jag gång på gång att engagemanget kring idéerna och ideologin finns där. Verksamheten utvecklas, nya mötesformer testas, några driver verksamhet i bolagsform – men som en tung och rejäl resonansbotten finns ideologin.

Att komma till Örnköldsvik och bevittna ett imponerande lokalt alkoholpolitiskt arbete, att få se frukterna av konsekventa och väl genomtänkta arbetsmetoder. Det är en förmån. (Men just detta besök får du vänta med att läsa om till nästa nummer.)

Efter min ledare i nummer sex har jag blivit inbjuden till inte färre än tre lokal-föreningar i mitt närområde – stort tack!

Nu är vår nya webbplats lanserad. Kolla in på www.accentmagasin.se!

Opinion.

SKRIV TILL OSS på accent@iogt.se
eller Box 12825, 112 97 Stockholm

Snillrik produktplacering

■ I senaste numret av tidningen Accent (nr 7) fann jag inte mindre än 14 alkoholrelaterade bilder. En del var riktigt läckra. Till exempel bilden på sidan 11. Vem blir inte sugen på en kaffe och cognac? Eller lådan med vin och sprit på sidan 8. En liten påminnelse att inte glömma köpa hem rejält i samband med kommande semesterresa. Ölflaskan (Carlsberg) väcker ju onekigen tankarna på en kall läskande öl.

Varför skall vi utsätta oss för denna smygande alkoholreklam när vi bläddrar igenom en medlemstidning från IOGT-NTO. Kom nu bara inte och säg att det är den redaktionella texten som gäller och som förstärks med dessa läckra bilder av alkohol. Troligen vet de flesta om att det är bilden som fastnar på näthinnan och tolkas av hjärnan. Vid minnestester med bilder respektive ord har man visat att bildminnet är mycket bättre än minnet av abstrakta ord.

Nåväl! Varför har då tidningen Accent så många läckra alkoholrelaterade bilder publicerade? Det kan väl knappast vara så att alkoholin-dustrin betalar IOGT-NTO för sin produktplacering? Räcker inte miljonerna i spelintäkterna från Miljonlotteriet till?

Förmodligen är det en kombination. När det gäller att dra in pengar gäller den gamla devisen, att "ändamålen helgar medlem". Kan IOGT-NTO gå mot Statens Folkhälsoinstitut och förneka

att spelmissbruk är ett folkhälsoproblem är det inte förvånande, att "några kronor" från alkoholindustrin inte kan vara fel.

Produktplacering är ett sätt att marknadsföra ett varumärke eller en produkt i ett sammanhang som inte är reklam. Att placera en produkt in i folks verklighet utan att se ett uns av reklam. Mycket snillrikt! Tidigare har vi sett detta fenomen på film, internetsajter och bloggar. Nu har även IOGT-NTO genom tidningen Accent hittat en ny födkrok.

THOMAS BENGTSOON

Svar:

Du hävdar att vi är köpta av alkoholindustrin Thomas – ett påstående jag kommer att lämna därhän då det är så absurt. Jag utgår från att du främst försöker göra en retorisk poäng.

När det gäller bildsättningen i Accent vill jag dock säga följande: Vi har självklart inget intresse av att publicera glorianterande bilder av alkohol – om det inte är inom ramen för vår redaktionella verksamhet. En tidning som handlar om alkohol i så stor utsträckning som Accent måste rimligen innehålla bilder på just alkohol.

Bildsättning är något vi diskuterar ofta när vi gör tidningen, och diskussionerna kommer att fortsätta. Så tack för ditt brev – de allvarliga anklagelserna till trots.

PIERRE ANDERSSON,
CHEFREDAKTÖR

Redaktionen. Det är vi som gör Accent.

accent

Accent ges ut av IOGT-NTO.

Pressläggning detta nummer: 7 september
Nästa nummer kommer ut: 19 oktober

Pierre Andersson

Chefredaktör och ansvarig utgivare
08-672 60 51, pierre.andersson@iogt.se

Maria Zaitzewska Rundgren

Featureredaktör, reporter
08-672 60 56, maria.zaitzewska@iogt.se

Eva Ekeröth

Nyhetsreporter
08-672 60 54, eva.ekeroth@iogt.se

Tobias Berving & Fredrik Olsson

ETC Kommunikation
Layout

Bildbehandling Ola Falk **Korrekturläsning** Gunborg Mellegård **Medverkande detta nummer** Anna Larsson Berke, Olle Eriksson, Bertholof Brännström, Linn Heiel Ekeborg, Adam Haglund, Kerstin Stickler **Adress** Accent, Box 12825, 112 97 Stockholm **Telefon** 08-672 60 50 **Fax** 08-672 60 01 **E-post** accent@iogt.se **Webbplats** www.accentmagasin.se **IOGT-NTO:s förbundskansli** Tel: 08-672 60 00, Besöksadress: Gammelgårdsvägen 38, Stora Essingen, Stockholm, www.iogt.se **Prenumeration (225 kr/år) och adressändring** 08-672 60 38, prenumeration@iogt.se, fax: 08-672 60 01 **Annonsbokning** Display Umeå, Gunilla Johansson, 090-71 15 04, gunilla.johansson@display-umea.se **Tryck** V-TAB, Vimmerby. **Obeställt material** Tidningen svarar inte för insända, obeställda texter och bilder samt förbehåller sig rätten att redigera insänt material. **Lagring** Allt material i tidningen Accent lagras och kan publiceras elektroniskt. Icke anställda måste meddela eventuellt förbehåll mot sådan lagring och publicering. I princip publiceras inget material med sådant förbehåll. **Taltidning** Accent finns även som gratis taltidning. **TS-kontrollerad upplaga 2011** 30 000 ex **ISSN** 0345-0406. Medlem i Sveriges Tidskrifter.

Norge inte en del av Danmark

■ Vi er veldig glad i det skandinaviske og tar gjerne med Danmark i samme slengen. Tross alt har Norge vært en del av Danmark, selv om det opphørte i 1814. Deretter var det vårt broderfolk i øst som tok hånd om oss. Historisk sett hadde det kanskje vært riktigere å bruke det svenske flagget som illustrasjon til en liten sak om Norges rusmiddelpolitikk. Vi har hatt stor moro av høyrespalten på side 7 i siste utgave av Accent (nr 7 – 2012).

Alle er vi i hvert fall en del av Norden – heldigvis! Med lattermild hilsen fra

ELLEN BJØLSETH, FORUT NORWAY

Svar:

Vi gör vad vi kan för att roa (och oroa) – även våra finaste grannar i väst. Hur den där danska flaggan hamnade där är än idag ett mysterium för oss. Vi ber så mycket om ursäkt – vi VET ju att den norska flaggan är blå med vitt och rött kors.

PIERRE ANDERSSON, CHEFREDAKTÖR

Snabba ryck med korsordet

■ Den 21 september kom senaste numret i min brevlåda. Samma dag åkte jag till Borås och hann då inte lösa krysset. Jag brukar läsa artiklarna i tidningen först.

Först nu började jag lösa krysset också då att lösningen skulle vara redaktionen tillhanda senast den 28 september. Är inte det väl snabbt?. Accent är ju ingen dagstidning. Kan det var så att det blev ett tryckfel och att det ska va oktober i stället för september.

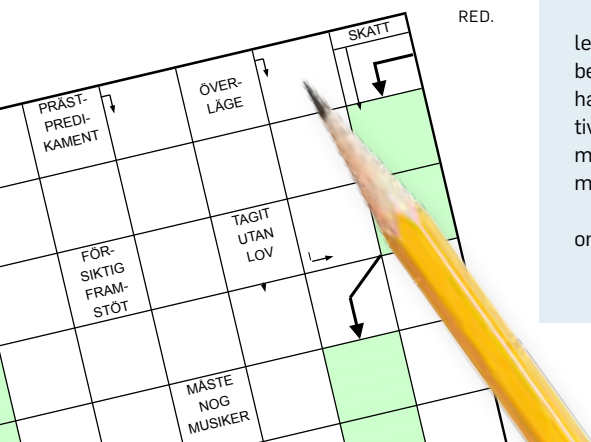
I övrigt en mycket läsvärd tidning.

LEIF LUNDQVIST

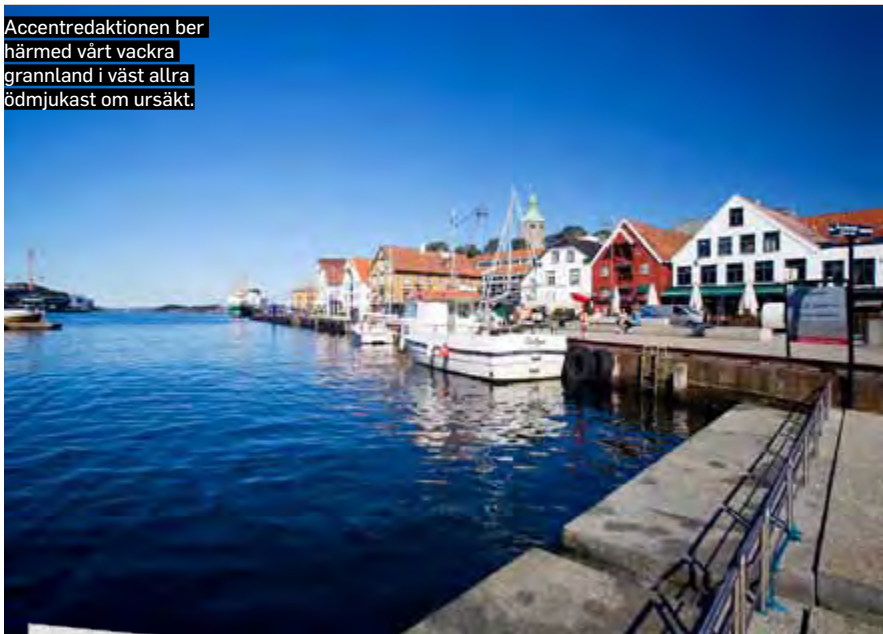
Svar:

Du har helt rätt – det blev fel datum i tidningen. Vi ber om ursäkt för detta!

RED.

Accentredaktionen ber härmed vårt vackra grannland i väst allra ödmjukast om ursäkt.

Vad gör de som inte har dator?

■ Angående artikeln om "Nya grundsatser" i Accent 7/2012: Vad gör de medlemmar som inte har eller av något skäl inte kan/vill använda dator och som vill läsa de successivt utarbetade förslag som tydligen endast presenteras på nätet?

Jag tycker att det är så trist att samhället nonchalerar en inte oväsentlig del av befolkningen genom att i alla sammanhang hänvisa till nätet och inte ge alternativ. Personligen har jag dator men känner många, bland andra många IOGT-NTO-medlemmar, som känner sig utanför.

Min organisation – IOGT-NTO – bör omfatta alla. PS. Grattis till en bra tidning

ANNA-LENA SKOGLUND

Svar:

Jag förstår problematiken som du tar upp. Vår bild är dock att en oerhört stor andel av alla medlemmar har någon som kan hämta information från internet – kanske med hjälp av andra medlemmar, sin förening, bekanta, etc. Att skicka ut utkast (och i detta fall flertalet olika utkast i en sådan här öppen process) till varje enskild medlem via brev är oerhört kostsamt. Vi har genom utskick nått alla distrikt och föreningar samt via Accent informerat om processen.

ERIK WAGNER, ANSVARIG FÖR STRATEGISK UTVECKLING, IOGT-NTO

Disney World tillåter alkoholservering

ALKOHOL En stor alkoholfri zon försvinner när Disneys Magic Kingdom i Florida börjar servera alkohol. Walt Disney hade själv alkoholproblem och ansåg inte att alkohol hörde hemma i en nöjespark för barn. Därför har parkerna hittills varit alkoholfria, men den 19 november slås portarna upp till en ny restaurang som kommer att servera alkohol.

EVA EKEROTH

FOTO: STARRYNIGHT_012 / FLICKR

26 döda av tjeckisk sprit

ALKOHOL I Tjeckien har 26 människor avlidit och mer än 30 giftats av spritdrycker som innehållit metanol.

Två män är anklagade för att ha använt alkohol avsedd för spolarvätska till vodkadrinkar.

Tjeckien förbjöd all spritförsäljning i mitten av september. Systembolaget stoppade också försäljningen av tjeckisk sprit. Den tjeckiska regeringen har beslagtagit stora mängder sprit som ska analyseras och certifieras innan den får säljas. Metanol (trasprit) ar, liksom den drickbara etanolen, en alkohol. Den används som lösningsmedel och är mycket giftig. Den som överlever förgiftningen riskerar att bli blind.

EVA EKEROTH

Systembolaget kommer även i fortsättningen att vara ensamt om att sälja alkohol i butik.

FOTO: MAGNUS SKOGLÖF

Det blir ingen gårdsförsäljning

Regeringen har beslutat att inte införa gårdsförsäljning av alkohol. Beslutet gläder IOGT-NTO som menar att förslaget hotade Systembolagets monopol.

GÅRDSFÖRSÄLJNING Efter lång beredning av frågan har regeringen kommit fram till att det inte går att kombinera förslaget om "gårdsförsäljning" av alkohol med det svenska detaljhandelsmonopolet, något som också flertalet tunga remissinstanser varit inne på.

Maria Larsson är nöjd med att regeringen kunnat lämna besked i frågan.

– Många har väntat på besked. Jag har redan tidigare sagt att jag sett det som svårt att gå fram med det förslag till "gårdsförsäljning" som framförallt de juridiska remissinstanserna varnat för. Jag är därför glad att regeringen

kommit till samma slutsats, säger barn- och äldreminister Maria Larsson till Accent.

IOGT-NTO är lättade över att förslaget är slopat.

– Beslutet var avgörande. Det har varit ett starkt tryck på regeringen att hitta en lösning som möjliggör gårdsförsäljning. Nu har de visat att de sätter folkhälsan i första hand och inte riskerar monopolet, säger IOGT-NTOs ordförande Anna Carlstedt.

Hon tycker att det är bra att regeringen har lyssnat på opinionen.

– Folk vill ha Systembolaget kvar, säger hon. Även Lennart Agén, presschef

på Systembolaget, är glad över beslutet.

– Det var ett mycket klokt beslut som regeringen, efter många turer, har tagit. Det känns bra. I den här frågan är vi alla vinnare, säger han till Accent.

Helt borta är dock inte förslaget om gårdsförsäljning. Maria Larsson har sagt att frågan ska beredas vidare.

Det oroar Anna Carlstedt, men överskuggar inte glädjen över beslutet.

– Just idag är vi jättenöjda och glada. Kommer det nya förslag får vi titta på dem då, säger hon.

Några alternativa förslag finns åtminstone inte än, och inga som hotar monopolet ska komma i fråga enligt Maria Larsson.

Lennart Agén

FOTO: MAGNUS FOND

EVA EKEROTH
PIERRE ANDERSSON

Systembolaget börjar med hemleverans

HEMLEVERANS Systembolaget har fått klartecken att påbörja försök med hemleveranser.

– Vi har noterat ett ökat intresse från kunderna för att kunna handla via internet och få varorna hemlevererade. Man vill ha det som komplement. Det kommer inte att ersätta butikerna, säger Lennart Agén, presschef på Systembolaget till Accent.

Systembolaget kommer även i fortsättningen att vara ensamt om att sälja alkohol i butik.

Fakta. Hemleverans:

- Leveranstid minst tre dagar, vardagar 10.00 – 20.00.
- Första kollet (6-12 flaskor) kostar 200 – 220 kronor.
- Max 8 kollin (96 flaskor) per beställning.
- Obligatorisk legitimationskontroll.
- Ingen leverans till någon under 20, till berusade eller när det finns risk för langning.
- Testköp kommer att genomföras.
- Endast för privatpersoner och endast till bostadsadressen.

Vid en presskonferens säger Systembolagets vd, Magdalena Gerger, att hon inte tror att det kommer att bli någon konsumtionsökning.

– Vi har tittat på erfarenheter från Vinmonopolet i Norge, där man haft hemleveranser i tio år. Där har det inte inneburit någon ökning, säger hon.

Internetförsäljarna är inte lika övertygade. I slutet av förra året anmälde Antipodes Premium Wine Systembolaget för att missbruka sin monopolställning och utöva otillbörlig konkurrens. Konkurrensverket

höll dock inte med utan lade ner anmälan.

IOGT-NTOs ordförande Anna Carlstedt är inte heller nöjd med beslutet att tillåta hemleverans, men anser att det minst dåliga alternativet är att det sköts av Systembolaget, säger hon.

– Men, jag blir upprörd när man framställer hemleverans som harmlöst och obetydligt, säger hon till Accent.

Försöket kommer att starta i Sollentuna den 6 november och utvärderas kontinuerligt av forskarna Mats Ramstedt och Thor Norström. Bring Express står för leveranserna.

EVA EKEROTH

Vinklubbs-vd attackerar IOGT-NTO: ”Ni är blåsta”

IOGT-NTO är blåsta av Systembolaget – som bara vill agera kommersiellt. Det säger Vinotekets vd Patrik Brännfors till Accent.

VINKLUBBAR Patrik Brännfors menar att såväl nykterhetsrörelsen som regeringen har blivit lurade. Enligt honom handlar Systembolagets hemkörning bara om att dess ledning vill agera kommersiellt.

– Systembolaget har tappat sin alkoholpolitiska roll och är idag bestyckat med en ledning och medarbetare som vill agera

företag med starkt kommersiella förtecken. Kampen mot vinklubbar är bara en förevändning. Jag tycker nykterhetsrörelsen efter detta måste ta sig en rejäl funderare. Hur kunde ni bli så blåsta?

Patrik Brännfors är förvånad över att så lite kritik hörts från nykterhetsrörelsen mot Systembolagets hemleveranser.

Sara Heine, verksamhetschef på IOGT-NTO, förstår dock inte kritiken.

– Jag tycker att vi varit tydliga

med att vi ogillar hemleveranser.

Anna Carlstedt har uttalat sig både i TV4 och till TT och varit kritisk mot att ytterligare en kanal öppnas, säger hon till Accent.

På IOGT-NTOs webbplats säger Anna Carlstedt att hon inte tror att något av de 400 000 barn som är drabbade av vuxnas drickande vill ha hemleveranser. Hon är också tveksam till hur chaufförerna ska klara att säga nej till berusade eller underåriga när de står där ensamma med kunden.

EVA EKEROTH

20%

...har alkoholanvändningen minskat med bland Stockholms nio sedan 2010.

SL inför fler alkolas

ALKOLÄS Förra året införde bussbolaget Keolis, som kör åt Stockholms lokaltrafik, SL, alkolas i sina bussar. Sedan dess har 24 förare stoppats.

– Helt oacceptabelt, även om det är en liten andel av våra 3 500 förare, säger Ted Stridsberg, Keolis trafikansvarige i Stockholms län.

Både Keolis och SL är nöjda med försöket och i fortsättningen kommer alla nya fordon vara utrustade med alkolas.

EVA EKEROTH

FOTO: AB SL/LOUISE GIERTTA

Tvångsvård av gravida i Finland

TVÅNGSVÅRD I Finland håller ett försök på att tas fram som gör det möjligt att tvångsvårda gravida missbrukare. Förslaget är mycket kontroversiellt. Tidigast i början av nästa år kommer förslaget att laggas fram enligt TV-kanalen YLE.

I Finland, liksom i Sverige, kan missbrukare tvångsvårdas om deras missbruk medför fara för dem själva eller andra, dock inte ofödda barn. Däremot kan man göra det i Norge.

Skälet till att frågan nu utreds är att kvinnor dricker mer än någonsin tidigare. Enligt YLE är sex procent av de finska gravida kvinnorna storkonsument av alkohol, 600 barn föds årligen med alkoholrelaterade skador och 3 000 foster utsätts för stora mängder alkohol.

EVA EKEROTH

FOTO: EVA EKEROTH

Theera Watcharapranee

HALLÅ DÄR!

Theera Watcharapranee

...chef för Stop Drink Network i Thailand som varit på veckolångt besök på IOGT-NTO:s kansli.

Vad är Stop Drink Network?

– Det är ett nätverk av 200 organisationer som jobbar för att göra folk medvetna om de negativa konsekvenserna av alkohol.

Vad gör ni för att nå målen?

– Vi genomför kampanjer och aktiviteter. Vi gjorde en namninsamling och fick ihop 13 miljoner underskrifter.

Hur ser alkoholsituationen ut i Thailand?

– Thailand kommer på tredje plats i den asiatiska ligan efter Sydkorea och Japan. Konsumtionen ligger nu på 8,47 liter, 1961 var den 0,05 liter per person och år. Utvecklingen har varit dramatisk.

Vad har varit mest intressant i Sverige?

– Att IOGT-NTO-rörelsen har organisationer för alla åldrar. Det vill jag ta med mig hem. Sedan är jag imponerad av kreativiteten inom rörelsen, till exempel hur UNF har hittat "Fake free" på Sri Lanka och lyckats anpassa konceptet till svenska förhållanden.

EVA EKEROTH

Stor värvarsatsning gav 249 medlemmar

IOGT-NTO:s värvningskampanj på Göteborgs och Stockholms centralstationer är avslutade. Resultatet blev 249 nya medlemmar.

RÖRELSE Värvarna har arbetat i intensiva trettimmarspass mellan klockan sju på morgonen och sju på kvällen.

– Vi har fått mycket positiva kommentarer och bra bemötande av förbipasserande, säger Robert Lindh, verksamhetskonsulent och ansvarig för medlemsvärvning på förbunds nivå.

Winnie Blom Jensen, verksamhetsutvecklare, är också glad och nöjd.

– Även om vi inte riktigt nådde upp till målet så är det ändå ett positivt sätt att möta människor. En extra bonus har varit medlemmar som kommit fram och stolt berättat att de är medlemmar, säger hon.

En oväntad grupp som dykt upp är representanter från andra organisationer.

– De har hört talas om att vi växer och vill veta hur vi gör, säger Winnie Blom Jensen.

Samtidigt med Stockholmsatsningen gjorde Uppsala en

Birgitte Jensen värvar Eva Holmlund: "De har så bra argument. Jag vill gärna vara med och värna om ungdomar."

Karin Wikman och Conny Ferm har värvat hela veckorna, både i Göteborg och i Stockholm.

egen kampanj i andra änden av tågförbindelsen.

– Många kom fram och berättade att de sett IOGT-NTO även i Uppsala. Vi borde satsa mer på att få med kringliggande orter, säger Winnie Blom Jensen.

Robert Lindh är nöjd med värvningsresultatet.

Målet var att värva nio personer per pass varje dag, vilket skulle ge 252 per vecka. Totalt är målet att värva 4000 nya medlemmar i år. Hittills har 60 procent uppnåtts.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN
EVA EKEROTH

Marijuanarökning kopplas till testikelcancer

CANNABIS Regelbunden användning av marijuana kan kopplas till ökad risk för testikelcancer. Det visar en ny studie publicerad av the American Cancer Research Center i Seattle.

Intervjuer gjordes med 163 unga män som hade fått diagnosen och 292 friska män i samma ålder. Forskarna fann att män som använt marijuana hade dubbelt så stor risk att utveckla non-seminoma cancerformer, som är van-

ligare hos yngre män och har en sämre prognos än den vanligaste, seminoma, cancerformen.

Resultaten bekräftar också vad två tidigare studier, publicerade i tidskriften Cancer, redan visat.

Forskarna upptäckte också att män som använt kokain hade minskad risk för testikelcancer. Vad som åstadkommer den minskade risken vet forskarna inte, men en teori är att kokainet dödar sädesceller och att det kan vara

förklaringen.

Testikelcancer är den vanligaste formen av cancer hos män i åldern 15–45 år.

EVA EKEROTH

Cancerpinne.

FOTO: EVA EKEROTH

FOTO: EVA EKEROTH

FOTO: DONNY JOHNSON, FLICKR

Ingen höjning av alkoholskatten

I regeringens budgetproposition för nästa år saknas den tidigare utlovade höjningen av alkoholskatten. Ett svek mot dem som drabbas av alkoholens baksidor anser IOGT-NTO och UNF.

ALKOHOLSKATT Enligt beräkningar från Statens folkhälsoinstitut har realpriset på sprit och vin sänkts med 10 procent och priset på starköl med drygt 30.

– Det här rimmar illa med att man säger sig värna en ansvarsfull alkoholpolitik. Verkligheten är att realpriserna på alkohol sjunkit i flera års tid. Är alkoholen billigare dricks det mer och skadorna ökar, säger Anna Carlstedt, ordförande för IOGT-NTO.

Hon tror att en av orsakerna till den uteblivna höjningen är ett intensivt lobbyarbete från alkoholindustrins sida.

Även Ungdomens Nykterhets-

FOTO: FINANSDEPARTEMENTET

Anders Borg har ingen höjning av alkoholskatten i sin nädiga lunta.

förbund, UNF, upprörs över den uteblivna skattehöjningen. De anser att det är ett bevis för att finansministern inte bryr sig om ifall ungdomars alkoholkonsumtion ökar.

– Regeringens mål att minska alkoholkonsumtionen verkar bara vara "bullshit". Det är ett svek mot

alla barn och unga, säger Linda Engström, ordförande UNF.

UNF påminner om att Anders Borg år 2010 sa att svenska folket ska "arbeta och inte supa". Nu tycker UNF att påståendet verkar vara tomma ord eftersom skatten lämnas oförändrad.

EVA EKEROTH

Höjd skatt i Danmark

DANMARK I Danmark höjs skatten på en rad onyttiga varor som vin, öl, alkoholsk, choklad, godis, glass, mineralvatten och mättat fett i hälsofrämjande syfte. Skatten på öl, vin och alkoholsk höjs med 1,8 procent årligen fram till 2020.

Ökningen kommer dock inte att tas ut varje år. I stället blir det 3,63 procent 2013, 5,5 procent 2015 och ytterligare 5,5 procent 2018.

Avgiften på spritbaserad alkoholsk kommer procentuellt att bli något högre.

EVA EKEROTH

Ny app från Systemet

ALKOHOL Appen Promillekoll ska hjälpa kunderna att hålla reda på hur mycket de dricker. Förhoppningen är att det ska bidra till att de dricker mindre.

I appen matar du in kön, ålder, längd och vikt samt vad du dricker. Genom en formel räknar appen ut din promillenivå.

Forskaren Kent O Johnsson säger dock till Accent att man inte kan ta för givet att resultatet blir korrekt utan att känna till sin förbränningshastighet. Han tror ändå att den kan ha viss effekt och göra att man tänker efter.

EVA EKEROTH

30%

...av alla som får körkortet indraget pga rattfylleri vill ha alkoholsk.

BILDEN

Bra kompis. Morgan Alling får utmärkelsen Junis kompis av Ludvig Axäng, juniorreporter på Junis tidning Struten. Varje år delas priset ut till en känd eller offentlig person som är en bra förebild för barn och vuxna och som delar Junis värderingar.

KOMMENTAREN

Sju tunga skäl att inte dricka

Det finns förstås tusen skäl att inte dricka. Minst. Skäl som förstås går att argumentera emot för den som är lagd åt det hållet. Dåligt för hälsan är det ju. Men kanske, lite, lite bra för hjärtat? Dåligt för balanssinnet är det ju. Men kanske lite, lite gott och lite, lite kul? För det är väl inget fel med att vilja ha kul och släppa loss? Nej, såklart inte. Men några riktigt tunga skäl att avstå alkohol finns det faktiskt. Här kommer sju av dem.

Det är dyrt. Ett par som dricker vin, cider och öl och ibland starksprit till helgen

spenderar lätt 2 500 kronor per månad på alkohol. Går de ut på krogen får man lägga på en tusenlapp till. Det blir minst 30 000 kronor på ett år som jag hellre lägger på en långresa till Asien. Eller nya möbler till vardagsrummet.

Det är ofräscht. Dagen efter är ingen snygg syn. Plufsigt med dålig andedräkt,

svullen och gulblek. Dricker man mycket ofta och länge blir man på sikt tjock. Och sjuk.

Det ger ofta huvudvärk, illamående, seghet och risig mage. Kul att stå i en buske och spy?

Bilen får tyvärr stå kvar i garaget. Ingen höjdare när din unge måste köras akut till sjukhus eller något annat som kräver omedelbar utryckning inträffar.

Det är inte gott. Vin är surt och har en smak som man måste "lära sig" att gilla. Och starksprit luktar och smakar som acetton. Ärligt sagt.

Du tappar kontrollen och snackar skit och betar dig som ett svin. Eller i alla fall som någon annan som är fänigare än du.

Du riskerar att råka illa ut. Fnissande snubbla framför en buss och dö en kvalfull död. Eller bli nedslagen, rånad och våldtagen. Eller bli den som slåss och härjar och får sitta inlåst i några dygn.

Lite, lite kul?

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Leif Stenberg tar emot priset å Junis vägnar.

FOTO: RIKSTEATERN

Junis fick stipendium av Riksteatern

Junis i Umeå har tilldelats ett stipendium på 10 000 kronor av Riksteatern. I motiveringen framhölls bland annat föreningens stora kontaktnät och brinnande engagemang för att ge människor i utanförskap möjlighet att uppleva teater. Nomineringen stod Umeå teaterförening för.

I RÖRELSE På plats för att ta emot stipendiet var regissören Leif Stenberg och teaterdirektören Christopher Jarvis.

– Fantastiskt roligt, stipendiet är ett kvitto på att vi gör något bra och det inspirerar oss att fortsätta arbeta med och för kulturen, säger Ari Leinonen, ordförande i Junisföreningen och fortsätter;

– Vi har under många år skapat förutsättningar för människor som vanligtvis inte upplever scenkonst att se teater. Vi har jobbat med bortåt 800 medlemmar och fått exempelvis somaliska mammor och andra som kanske aldrig har sett teater att komma iväg på föreställningar.

Han berättar att föreningen inte bara tar medlemmar till teaterföreställningar utan också tar med dem in i egna uppsättningar.

– I föreställningen "Tro, hopp och kärlek" har normalstörda och utvecklingsstörda spelat tillsammans och haft jätteroligt, säger Ari Leinonen.

Han menar att Junis teaterverksamhet i Umeå ger föreningen en djupare själ.

– Det här är en verksamhet som är hållbar och som ger goda effekter på många nivåer.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

"Håll industrin borta från alkoholpolitiken"

Samverkan utan alkoholindustrin och utbildning är de viktigaste ingredienserna för att lösa alkoholproblemen i Östafrika. Om det enades deltagarna i IOGT-NTO:s konferens i Tanzania.

I RÖRELSE Under två dagar i Arusha har organisationer och beslutsfattare diskuterat de växande problemen med alkohol i Östafrika. Problem som påverkar och påverkas av fattigdom, hiv och brist på jämställdhet och rättigheter.

– Fungerande lagstiftning krävs för att förändra. Processen att ta

Imusciendit quam
volor as net endis incti
omnist, volorem fugia.

fram en ny lag förhalas ständigt av brist på forskning, korrupta politiker och stark alkoholindustri,

säger IOGT-NTO:s verksamhetschef Sara Heine, som medverkade i konferensen.

Kenya stod i fokus. De antog ny alkohollag 2010.

– Deras erfarenheter av processen fram och det pågående arbetet med implementering och tillsyn ingav hopp, men väckte också frågor om hur man löser problemen med illegal, hembränd alkohol, säger Sara Heine.

EVA EKEROTH

Konferensdeltagarnas fem rekommendationer

- Agera nu.
- Håll alkoholindustrin borta från alkoholpolitiken.
- Genomför studier av alkoholsituationen i Burundi, Rwanda, Uganda och Tanzania som grund för alkoholpolitiken.
- Beslutsfattare på lokal- och regional nivå måste få inflytande över utformningen av alkoholpolitiken.
- Myndigheter, organisationer, utbildningsinstitutioner och media måste utbilda människor om alkoholens konsekvenser.

Sänk blodtrycket med vin – alkoholfritt, förstås!

ALKOHOL Att ett glas vin om dagen kan vara bra för hjärtat har många länge hävdat. Resultaten från en ny studie tyder på att det inte är en effekt av alkohol. Alkoholfritt vin fungerar nämligen bättre.

En grupp på 67 män mellan 55 och 75, med diabetes och hög risk för hjärt-kärlsjukdom, delades upp i tre grupper; en fick gin motsvarande 30 gram alkohol per dag, en fick rött vin med motsvarande mängd alkohol och en fick lika mycket alkoholfritt rött vin.

Gruppen som fick alkoholfritt

sänkte sitt blodtryck och ökade halten kväveoxid i blodet, vilket gynnar blodcirkulationen.

Blodtrycket hos dem som drack vin med alkohol sjönk också något, men inte signifikant. De som drack gin fick ingen effekt alls.

Forskarnas slutsats är att det är polyfenolerna och inte alkoholen i det röda vinet som har en skyddande effekt. Tvärtom förfaller alkohol motverka effekten eftersom det alkoholfria vinet har bättre effekt.

EVA EKEROTH

FOTO: ISTOCK

Tiotusentals flaskor i EU:s vinkällare

ALKOHOL EU-kommissionen och ministerrådet har tillsammans över 42 000 liter vin i sina vinkällare i Bryssel.

Uppgifterna, som publicerats i tidningen European Voice, kom fram när en EU-parlamentsledamot från Österrike ställde frågor till såväl kommissionen som ministerrådet om hur mycket vin och sprit de har i lager.

Av dokumentet framgår att ministerrådet lade 90 000 euro på att köpa in viner till samlingen under 2009. 2011 var kostnaden 37 000 euro och hittills i år har man lagt 5000 euro på viner.

Men kanske dricker tjänstemän och politiker mindre än förväntat. Beräkningar från ministerrådet visar att den genomsnittlige besökaren på officiella måltider och mottagningar dricker 1,5 dl vin.

PIERRE ANDERSSON

FOTO: ISTOCK

Ny drog föreslås bli narkotikaklassad

NARKOTIKA Statens folkhälsoinstitut föreslår att drogen etylfenidat ska klassificeras som narkotika. Drogen är centralstimulerande och liknar det tidigare klassade metylfenidat. Symptom som muntorrhet, hög puls, höjt blodtryck, oro, hallucinationer och kramper kan uppkomma.

EVA EKEROTH

FOTO: ISTOCK

”

Hej strömlösa tåg!
Tack IOGT-NTO
för kaffe. När allt
annat fallerar
står de ideella
organisationerna
tydligt på pall.”

Twittrade Joa Bergold,
strandsatt resenär på
Uppsala C, under det
omfattande tågstoppet
den 24 september.

ÖPP fungerar – om man följer manualen

ÖREBRO Preventionsprogrammet (ÖPP), ett program för att få föräldrar mer restriktiva till ungdomars drickande, har granskats igen. Forskare i Örebro visar att ÖPP har effekt trots att STAD förra året visade motsatsen.

ÖPP är utvecklat av Nikolaus Koutakis, vid Örebro universitet. Han är kritisk mot att STAD tagit med skolor som inte använt programmet fullt ut.

Maria Bodin, en av forskarna bakom STADs utvärdering, instämmer i kritiken men påpekar att det är så verkligheten ser ut.

I ÖPP ingår ett föräldramöte per termin. De flesta nöjer sig med ett per år.

Att det är problem med kontrollgruppen är både STAD- och Örebroforskarna överens om. I media tas vikten av föräldrarnas hållning ofta upp, vilket troligen gjort föräldrar mer restriktiva.

ÖPP är reviderat och heter numera "Effekt".

EVA EKEROTH

Örebro universitet.

När medlemmarna blir kunder

Något är i rörelse. Saker står på spel när det gäller civilsamhällets roll och dess relation med staten.

I RÖRELSE Orden är Hanna Hallins, chef på Sektor3, "tankesmedjan för det civila samhället" där IOGT-NTO är en av medlemmarna. Det må låta dramatiskt, men många forskare inom området håller med. Det framgår av Sektor 3:s nya forskningsantologi "Civilsamhället i samhällskontraktet".

Det svenska samhällskontraktet är under omförhandling, folk-rörelsernas roll likaså, och även om ingen vet hur det kommer att sluta står en sak klar: Det kommer inte att vara som förr.

Det finns en förväntan från staten på att den ideella sektorn ska ta på sig en större del av välfärdsproduktionen i framtiden. Samtidigt går utvecklingen mot mer detaljstyrning i bidragsgivningen och en allt större kontroll- och revisionsapparat mot civilsamhällets organisationer. Modellerna hämtas inte sällan från näringslivet.

Följden blir ofta en ökad professionalisering bland organisationerna – en allt större del av jobbet görs av anställda.

– Det är klart att en del organisationer mår bra av att professionalisera sin verksamhet och ha bättre relationer med det offentliga, säger Hanna Hallin. Vi lägger inga värderingar i det men konstaterar att relationerna mellan civilsamhälle och stat håller på att omförhandlas.

Hon fortsätter:

Hanna Hallin, chef på Sektor3.

Antologin är skriven av 12 forskare inom området.

– Ett annat tecken är att själva medlemskapet är under diskussion. Ett kapitel i boken handlar om hur

vissa organisationer omprövar tanken på det här med aktiva medlemmar.

Hanna Hallin menar att många upplever att medlemskapet har krympt. Att det värderas i förhållande till om man som medlem får ut någonting av det.

– Det blir ibland nästan som att köpa en tjänst och i vissa organisationer talar man inte så mycket om de rättigheter och skyldigheter som följer av medlemskapet

i en demokratisk organisation. Forskarna som skriver i boken har till och med hittat exempel på att man använder ordet kund om sina medlemmar. Man skulle kunna tycka att föreningslivet skulle vara en frizon från att bli betraktad som konsument.

En sak som Hanna Hallin tycker diskuteras alldeles för lite är civilsamhällets roll som systemkritiker och opinionsbildare.

– Vi har fortfarande den självbilden, men jag undrar om vi verkligen tar den rollen idag eller om vi är så fångade i alla de här andra processerna. Kanske känns det viktigare att man kan förbättra sina villkor eller bedriva sin vanliga verksamhet, men det här är en fråga som är viktig att väcka.

PIERRE ANDERSSON

Snart är det dags för årets

Vit Jul-kampanj!

Från slutet av september kan föreningar, kårer, kretsar och distrikt söka aktivitetsbidrag för Vit Jul 2012.

Aktivitetsbidrag för att arrangera Vit Jul aktiviteter kan din förening

börja söka i slutet av september via www.vitjul.se/kampanjinfo, sista dag för att ansöka om bidrag är 4 november.

I mitten av november meddelas dem som beviljats aktivitetsbidrag.

Kampanjen 2012 pågår mellan den 13/2 och den 6/1 2013

Nu kan du betala din medlemsavgift via autogiro. Och passa på att skänka en slant för en nyktrare värld.

I samband med årsaviseringen för 2013 finns det möjlighet att betala medlemsavgiften via autogiro. Du kan dela upp betalningen av årsavgiften på olika sätt – per månad, kvartalsvis, halvårsvis eller på helår. Du kan om du vill dessutom välja att skänka ett belopp vid varje girering.

Du som redan är medlem får hem en folder i slutet av året med mer information. Du som blivit medlem under hösten har fått information med ditt välkomstbrev. **Alla bidrag är välkomna, stora som små. De gör skillnad!**

15-årige Steven är taggad
och förväntansfull inför
kvällens motorcross.

BJÖRN GICK PÅ TOLLARE: "KAN JAG NÅ MIN DRÖM KAN OCKSÅ DE NÅ SIN"

Björn Ödman ville **jobba professionellt med utsatta ungdomar** på hemmaplan i Södertälje. Nu lever han sin dröm varje dag genom Team Favela.

TEXT **MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN** FOTO **ANDREAS APELL**

Att det ösregnar den här onsdagseftermiddagen spelar ingen roll. Team Favela är punktligt på plats klockan fem vid gokartbanan i skogen strax utanför Södertälje. Tre taggade killar – Steven, Filip och Omar – väntar tålmodigt på att få köra några varv i leran tillsammans med Team Favelas crossledare Renio Poli.

– Walla, jag får inte in fötterna i stövlarna, de är för trånga, klagar 15-årige Steven när han försöker klämma ner sig i de sprillans nya, vita bootsen. Efter en stunds lirkande går det vägen och han stolpar bort mot banan med stela kliv.

– De känns ju som skidpjäxor! garvar han.

Grabbarna är enhetligt klädda i färgglada ställ, givetvis med full skyddsmundering under. Skaderisken är hög vid motorcross, så det gäller att ha rätt grejer. Det här är andra gången Team Favela kör motorcross med ungdomar från de utsatta Södertäljeområdena Hovsjö och Saltskog med ny utrustning – och det är en verksamhet man tror mycket på.

I Saltskog finns nämligen ingen ungdomsgård och för att stödja ungdomarna från området har Saltskogsskolans rektor gått in och bidragit ekonomiskt till Team Favelas verksamhet.

– De här ungdomarna gör ett aktivt val

För Björn Favela Ödman är gänget Team Favela en livsstil. Han är en förebild under dygnets alla timmar. Djur och friluftsliv är hans största intressen, här håller han Renios Rottisvalp i famnen.

här och i dag att bete sig korrekt. Inget strul, här respekterar vi varandra och kör ärlig cross på ett regelmässigt sätt. Genom att ge dem den här möjligheten visar vi att de är värda att satsa på. Och de visar oss att de är värda att få den här chansen. Men det finns ju inga garantier för att de inte hamnar i trubbel i morgon,

"Inget strul, här respekterar vi varandra."

BJÖRN FAVELA ÖDMAN

Regn och lera hindrar inte ungdomarna från att sladda runt med motorcykeln. Det här är bland det roligaste de vet.

säger Björn, som vill understryka att just de här tre grabbarna är skötsamma.

Team Favela är inte en organisation, en förening eller ett företag utan ett gäng som är uppbyggt kring den klassiska gängstrukturen med ledare och undergrupper. Gänget är ledarna, medan ungdomarna - ett 30-tal - hör till undergruppen. Medlem i gänget blir bara den som förtjänat sin plats här genom schysst beteende, ordning, respekt och drogfrihet - värderingar som Team Favela står upp för.

Många ungdomar som teamet jobbar med har psykosociala problem med kriminalitet och droger. De i synnerhet behöver en fast hand, goda förebilder och hopp om att förändring är möjlig. De behöver känna att det finns alternativ till droger och destruktivitet och att det finns en annan väg att gå i livet - det är själva essensen i Team Favelas verksamhet.

Tre crossmotorcyklar samt utrustning har köpts in. Och uppslutningen hit är god. När de här killarna har kört någon halvtimme är det dags för nästa gång. Aktiviteten pågår fram till halvvätta.

19-åriga Omar har aldrig kört cross förut.

Team Favela drog igång i december förra året när 25-åriga Björn hade slutfört sin utbildning till socialpedagog och ungdomscoach på IOGT-NTO:s folkhögskola Tollare. Då hade han fått de verktyg och kunskaper han behövde för att börja bygga sitt "team", gänget Team Favela, till-

"Ilska är ett rop på hjälp och kriminalitet blir lätt en livsstil."

BJÖRN FAVELA ÖDMAN

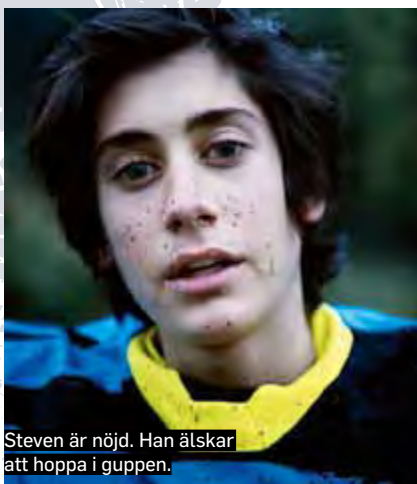
sammans med kompisen Renio Poli. Ett gäng där utsatta ungdomars behov och utvecklingsmöjligheter står i centrum och där starka förebilder blir deras vägvisare. Att Team Favela skulle vara Södertäljebaserat var självklart.

- Jag är uppvuxen här och är själv ett maskrosbarn, med en far som missbrukade. Därför känner jag en stark samhörighet med dem som farit illa, de är mitt "folk". Jag var arg och ledsen som barn, men hamnade aldrig i riktigt trubbel, mycket tack vare en bra mamma, bra lärare och bra förebilder som gav mig en känsla av sammanhang och ett värde, säger Björn och fortsätter;

"Det här är ett kall, något jag bara måste göra! Jag för ett krig mot utsattheten."

RENIO POLI

Steven är nöjd. Han älskar att hoppa i guppen.

Renio instruerar Filip. Här kör vi schysst cross!

Många ungdomar i Team Favela kommer från socialt utsatta miljöer i Södertälje.

– Ilska är ett rop på hjälp och kriminalitet blir lätt en livsstil. Mitt mål är att visa på andra sätt att leva. Team Favela är och ska vara lokalt och personligt. Ungdomarna är en del av mitt liv, varje dag. Jag, Renio och alla andra ledare är deras förebilder dygnet runt. Även om jag förstås ser till

att ha ett privatliv också, säger Björn, som fullkomligt strålar av en extraordinär drivkraft och tro på att allt går att förändra.

– Jag och Renio är entreprenörer ut i fingertopparna och i Team Favela förenar vi våra styrkor och intressen. Det här är ett kall, något jag bara måste göra! Jag för

ett krig mot utsattheten. Fast egentligen är det något jag har gjort hela tiden, bara det att det nu är samlat och "kravmärkt" i Team Favela.

Namnet favela betyder kåkstad, en benämning som används om Brasiliens slumområden utanför storstäderna. Namnet är en ironisk blinkning till den stigmatiserande bilden av Södertälje som ett ghetto.

– Vi vill förändra den bilden, för här finns så mycket positiv kraft att ta tillvara, konstaterar Björn, vars största fritidsintressen är styrketräning, kampsporter och friluftsliv. Renio brinner för musik och motorcross och är duktig på att administrera. Tillsammans med några andra eldsjälar började de spåna på idén om ett gäng, fast med uppbyggliga och positiva ideal, och insåg att de kompletterar varandra perfekt. Björn med sina visioner och fysiska intressen och Renio med sin svensk-assyriska bakgrund och organisatoriska talang.

I all anspråkslöshet kickade de igång verksamheten i Saltskog centrum. Frågade några grabbar som stod och hängde

Fakta. Team Favela

Team Favela är ett gäng i Södertälje som bygger på positiva förebilder för utsatta ungdomar. Verksamheten drogs i gång i december 2011. Ungdomarna kvalar in sig som medlemmar genom att bete sig schysst och respektfullt. Gänget **finansieras via ett socialt företag** inom ramen för Team Favela genom att bland annat sälja tjänster till socialtjänst och stadsdelsförvaltning. Ett 20-tal personer arbetar som ledare, både ideellt och avlönat, och ett

30-tal ungdomar är upptagna i gängets B-lag 206. Genom att vinna förtroende och arbeta med Team Favelas värdegrunder kan B-laget så småningom avancera och bli gängledare.

Team Favelas syfte är **att ge utsatta ungdomar ett alternativ till kriminalitet och droger**. Genom positiv förstärkning och ett sunt, drogfritt sammanhang att utvecklas i är tanken att ungdomarna ska välja bort destruktivitet.

"Det är så jäkla skönt att köra cross, man får världens adrenalinkick."

FILIP

om de ville lira lite fotboll. Det ville de. Snart hade Team Favela avtalat med en rektor om att upplåta skolans idrottshall under kvällstid till sysslösa ungdomar och så småningom sålde de in sin verksamhet och sina idéer till socialtjänsten. För att kunna leverera sina tjänster professionellt och få betalt för dem behövde de starta ett socialt företag inom ramen för Team Favela. Därför består nu Team Favela också av ett företag som finansieras av verksamheten. Pengarna återinvesteras i företaget, vilket bland annat har gett de nya crossmotorcyklarna.

– Genom att satsa på ungdomarna ordentligt och visa att de är värda vårt förtroende och våra pengar, kan den nedåtgående spiralen brytas. Destruktivitet

föder destruktivitet enligt principen att slår man in en ruta kan man lika gärna slå in en till, säger Björn.

Han understryker gång på gång hur tacksam han är över sin tid på Tollare. Där fick han verktygen och teorierna som nu har omvandlats i praktik.

– På Tollare lärde jag mig vikten av KASAM, känslan av sammanhang. Att ge ungdomarna ett positivt sammanhang att växa i. Jag lärde mig också om det salutogena perspektivet, att se möjligheterna och det friska, inte det negativa och "sjuka". Samt vikten av att visa att ungdomarna är värda att satsa på och att vara förlåtande. Det är de värderingarna Team Favela lever efter, säger Björn.

Renio är den som driver det här med crossen. Sporten är en av hans främsta intressen.

I nuläget har Team Favela ett 20-tal engagerade ledare, ideella och professionella. Tanken med gänget är att det ska växa och frodas av egen kraft.

– Nu har vi folk i teamet som jag var elevstödare åt och som nu själva vill "betala tillbaka" genom att jobba med utsatta ungdomar. Min förhoppning är att det hela tiden ska komma nya förmågor som vill stiga i graderna genom att bete

sig enligt våra värderingar och driva Team Favela framåt, säger Björn och fortsätter;

– Kärnan i det sociala entreprenörskapet är att man måste kunna leverera kvalitet. Då krävs proffs. Men de ideella insatserna är också ovärderliga. Huvudsaken är att man är en bra förebild – inte bara på arbetstid, utan det måste genomsyra allt man gör i varje ögonblick.

Team Favela fångar upp utsatta ungdomo-

mar bland annat ute på fält, på Facebook, via djungeltrumman och socialtjänsten. Man erbjuder ett spektra av aktiviteter, exempelvis motorcrossen och vildmarksliv i skogen.

– Det är en lugnare aktivitet där vi umgås, gör upp eld och åker på hajker. Lite som scouterna, de får lära sig om djur och natur. I den avslappnade miljön uppstår ofta viktiga och avgörande sam-

tal som kanske inte hade blivit av i ett annat sammanhang. Vi försöker också satsa mer på tjejer, det är viktigt att inte glömma deras behov. Tyvärr är det ju ofta killarna som syns och hörs mest. Vi har nu möjlighet att erbjuda hästar och ridning, säger Björn.

Vad ger det honom personligen att arbeta som coach och förebild för unga?

– Åh, det ger mig en enorm kick att se att det fungerar, mitt ego mår bra av det. Jag blir lycklig när jag ser att jag gör skillnad, när jag får ett sms från en kille som berättar att han valde att gå på den där lektionen. Då är det massor av bekräftelse som gäller, bara ösa på! Kan jag nå min dröm så kan ungdomarna det också, det är min fasta övertygelse.

Det börjar mörkna och Filip, Omar och Steven har kört sig leriga ända upp på hjälmarna. De är svettiga och upprymda.

– Det är så jäkla skönt att köra cross, man får världens adrenalinkick. Och så är det kul att hoppa, man flyger fram, summerar Filip och får medhåll av Steven.

– Ja, farten är skön. Det är det bästa! ■

EXPERTER PÅ STRULIGA TONÅRINGAR

Tollare folkhögskola var **först i Sverige med en yrkesutbildning** för den som vill jobba med struliga ungdomar. Idag är kompetensen man byggt upp mycket efterfrågad.

TEXT **PIERRE ANDERSSON**

Under snart 20 år har Tollare folkhögskola utbildat människor i att hjälpa struliga ungdomar. Inriktningen på socialpedagogiskt ungdomsarbete har under åren vuxit rejält i omfång – och skolan har blivit något av ett kunskapscentrum inom området.

På våren 1993 gick de sista eleverna ut från Tollares Fritidsledarutbildning. Olle Rockström var då relativt nyanställd på skolan, men uppdraget att förnya. Istället för att utbilda fritidsledare satsade skolan på något helt nytt.

– Vi ville göra en yrkesutbildning för dem som arbetade med ungdomar som blivit utkastade från fritidsgården och som står och knacker på dörren till paragraf 12-hemmet, berättar han. Redan då fanns det många som jobbade med det här, men det fanns ingen yrkesutbildning.

Till det första årets utbildning hade man ett sextiotal sökande till sjutton platser. I år hade man 600 sökande till ett 100-tal platser inom de fyra olika utbild-

"Ryktet sprids om våra utbildningar."

OLLE ROCKSTRÖM

ningar man nu driver inom socialpedagogiskt ungdomsarbete. Skolan har fått ett gott anseende bland både arbetsgivare och potentiella studenter.

– Vi har haft turen att hitta väldigt bra studenter. De gör bra ifrån sig när de kommer ut på arbetsmarknaden och då sprider sig ryktet om våra utbildningar.

Olle Rockström är noga med att påpeka att Tollare inte utbildar teoretiker.

– Vi utbildar hantverkare. Sådana som står på golvet och jobbar med stökiga tonåringar i praktiken. Våra elever hamnar inte bakom ett skrivbord.

Kompetensen som byggts upp på Tollare under åren är efterfrågad. Förutom de olika längre kurserna inom fältet gör skolan korta utbildningar för både ideella organisationer och företag.

När Olle Rockström pratar om verksamheten med folk från IOGT-NTO-rörelsen upplever han ofta att de blir förvånade över hur omfattande den är.

– Få känner exempelvis till att vi har 600 sökande. Det är lite för få rörelsemedlemmar som har gått utbildningen genom åren, det skulle vara roligt med fler.

Just nu är man inne i något av ett generationsskifte. Att den största kursen ökat från ett till två år gör att man behöver fler lärare, rekryteringarna pågår just nu.

– När vi anställer så vill vi att de som kommer in ska vara beredda att göra en ny omvärldsanalys. Jag och Staffan Hübinette som har jobbat med det här från början riskerar att fastna. ■

Fakta. Socialpedagogiskt ungdomsarbete på Tollare

De olika utbildningarna man bedriver idag är:

- Behandlingspedagog, 2 år, heltid. 24 platser.
- Socialt ungdomsarbete för yrkesverksamma, 1 år, distanskurs. 35 platser.
- Grundkurs i tolvstegsmetoden, 3 terminer, distanskurs. 18 platser.
- Ungdomscoach, 4 månader, distanskurs. 20 platser.

Av de som går ut utbildningen till behandlingspedagog hamnar:

- 1/3 på institutioner, ofta drivna av Statens Institutionsstyrelse
- 1/3 inom skolans verksamhet, ofta i resursklasser eller små grupper med särskilda behov
- 1/3 i fri verksamhet som kontaktmannaföretag, kommunala projekt, föreningslivet eller familjehem.

Olle Rockström. Expert på stökiga tonåringar.

Nu är väntan snart över.
Inom kort öppnar webbutikerna
för IOGT-NTO och för Vit Jul.
Tjoho!

**Till halloween kommer
många föräldrar att köpa
både öl och cider.***

Till sina tonåringar.

Informationsinsatsen som riktar sig till tonårs-
föräldrar fortsätter och nu kan du och din förening
beställa material i form av flygblad, affischer, dekal
och broschyrer kostnadsfritt.

Ta kontakt med Helena Bergkvist, 08-672 60 18
eller helena.bergkvist@iogt.se

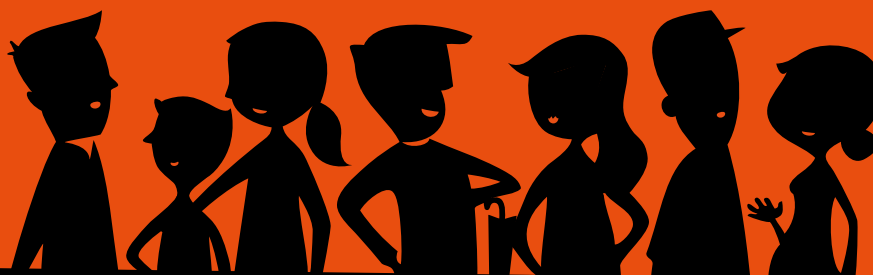

www.tänkom.nu

* Skolelevs drogvanor 2011, CAN (12 % av eleverna i åk 9 och 30 %
av eleverna i gymnasiet anger att föräldrar är en källa till alkohol).

Du kan göra **UNDERVERK** *PÅ EGEN HAND*
men **TILLSAMMANS** *kan vi*
komma ännu längre!

Är du en av alla som jobbar med projekt för att minska alkoholens skadeverkningar?

Bra! Då är du varmt välkommen till IQ och IQ Nätverk. Här får ditt projekt ett IQ-nummer och chansen att komma till tals på iq.se. Och på våra nätverksträffar får du sedan möjligheten att träffa andra som jobbar mot samma mål. Bättre tillfälle till att både inspirera och inspireras är svårt att hitta. Dessutom är det helt kostnadsfritt. **Välkommen!**

Elisabeth Myregrund. Till höger Jenny Sjödin och Louise Eriksson.

Robert Jugas Persson diskuterar på dialogcafé i Falun. I bakgrunden Ulf Eriksson.

”IOGT-NTO MÅSTE UTMANA MER OCH BLI TUFFARE”

Runt om i landet arrangeras just nu dialogcaféer – ett sätt för medlemmarna att komma med **idéer och synpunkter om vad IOGT-NTO ska prioritera** de kommande åren. I Falun tycker man att organisationen måste bli tuffare.

TEXT OCH FOTO **PIERRE ANDERSSON**

Åtta personer har samlats runt bordet i lokalen Folkbildaren på Gamla Elverket i Falun. Alla är här av samma anledning: Chansen att påverka vad IOGT-NTO ska jobba med de närmaste åren.

Kongressen i Borås nästa år ska fastställa en ny mål- och verksamhetsinriktning för åren 2014 och 2015. Det är ett dokument som styr hela organisationens

inriktning och prioriteringar och för att få in förslag och synpunkter redan nu har förbundsstyrelsen beslutat bjuda in medlemmarna till dialogcaféer på ett trettiotal platser runt om i landet.

Samtalet här i Falun kretsar runt de långsiktiga målen som finns i den strategiska inriktningen, framför allt kring hur

IOGT-NTO ska blir mer välkänt och en starkare folkrörelse. Flera runt bordet tycker att man borde vara tuffare.

– Många människor behöver en tydlighet – vi är ganska hjärntvättade i det här samhället när det gäller alkohol, säger Nina Meijer, till vardags lärare på en folkhögskola utanför stan. Vi borde utmana mer, jag tror att det skulle väcka ett större intresse för IOGT-NTO.

Jenny Sjödin kom med i organisationen via kamratstödsverksamheten för några år sedan. Hon håller med:

– Titta på UNF, de är mer framåt. Ta bara en sådan sak som profilkläderna, deras är både snygga och har raka, tydliga budskap medan våra har en liten logga på bröstet.

Ett annat sätt att bli mer välkända och värva fler medlemmar vore att vässa verk-

Robert Jugas Persson och Tommy Johansson.

Nina Meijer och Jenny Sjödin.
Till höger Louise Eriksson.

Fakta. Dialogcaféer

Under hösten arrangeras ett trettiotal dialogcaféer runt om i landet. Tanken är att **de ska ge medlemmarna en chans att komma med idéer och synpunkter** inför arbetet med mål- och verksamhetsinriktningen för 2014-2015, som ska antas av kongressen i Borås nästa år. Du kan läsa mer om dialogcaféerna på IOGT-NTO:s webbplats.

tygen, menar Tommy Johansson, verksamhetsledare för IOGT-NTO:s Gamla Elverket.

– Jag upplever att det är ganska få av våra medlemmar som verkligen klarar att ta diskussionen kring våra frågor, det kan vara ganska tufft. Där måste vi bli bättre.

"Det finns en laddning kring nykterhet som är förlamande."

ROBERT JUGAS PERSSON

– Precis, men då måste man själv ha tänkt igenom noga varför man själv har tagit ställning för nykterhet, det är bara de argumenten man kan sälja in hos någon annan, säger Jenny Sjödin.

Faluföreningens ordförande Robert Jugas Persson är inne på att man måste avdramatisera det här med nykterhet.

Själv kom han in i IOGT-NTO för några år sedan, då via verksamheten här i Gamla Elverket.

– Det finns en laddning kring nykterhet som är ganska förlamande, säger han. Jag tror att många skulle vara öppna för att ta ställning om de bara fick möta nykterhet på ett odramatiskt sätt.

Elisabeth Myregrund är ny medlem sedan i våras. Hon blev medlem efter att ha kommit i kontakt med Miljonlotteriet och läst på om vilka som låg bakom. Hon konstaterar att det här är det första arrangementet hon har blivit inbjuden till.

– Jag tror att det är viktigt i alla organisationer att man släpper in nya förmågor och generationer och att man verkligen är öppen för nya tankar och arbetssätt. Det är lättare sagt än gjort, och allt nytt är inte bra – men man måste vara öppen för att prova. ■

DÄRFÖR FIRAR JAN JOHANSEN EN VIT JUL

Ung, stark, snygg och cool. Det var så artisten Jan Johansen kände sig när han i surfvågorna efter vinsten i Melodifestivalen 1995 söp sig full kväll efter kväll. **Tretton år senare drack han sitt sista glas vin.** För sonen Tims skull. För hustrun Pias skull. Och för sin egen skull. Nu är han aktuell med en självbiografisk bok "Med nya ögon" och en julturné i samarbete med Vit Jul.

TEXT: MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Jan Johansen och hans fru Pia har genomgått en kris efter att Jan blivit nykter. De har haft svårt att hitta sina nya roller. Men nu har de kommit ut stärkta på andra sidan.

– Vilken sort ska jag ta? En riktigt sliskig med choklad? Eller borde jag kanske nöja mig med en kaffe? Det är ju inte direkt GI det här, funderar Jan och klappar sig på den anspråkslösa magen. Men doften av nygräddade crêpes är alldeles för lockande för att avstå och Jan slår glatt till på en riktig kaloribomb; Nutella, banan och grädde. Barnsligt gott!

Han är lättpratad, sångaren Jan Johansen. Lättpratad och karismatisk och med en självklar pondus. Han fyller ut crêperiet – där vi har träffats för den här intervjun – med sin starka personlighet och jag tänker att det här blir nog inte lätt, för Jan bara pratar på med en energi som skulle kunna driva hela Stora Essingen. Han berömmar den sockrigt fräsiga franska pannkakan och skojar med tjejen bakom disken. Det

är först när jag sticker emellan med en fråga om hur det hela egentligen började, det här med festandet och drickandet, som han stannar upp en sekund.

– Åh, jag ville vara cool och snygg och smart tyckte att jag blev det när jag drack. Paradoxalt nog var det när jag stod på topp, i mitten av 90-talet, som jag mårde som allra sämst. Jag var rädd att säga ”fel” saker till journalister, att bete mig på ”fel”

sätt, jag var otroligt påpassad och kände en ständig press att leverera. Så jag festade, ibland sju dagar i veckan, tillsammans med människor som var som jag. Och det var inte bara andra artister och bandmedlemmar, utan folk jag träffat på krogen och så, säger Jan och berättar att han har gillat att dricka sedan tonåren.

– Jag har alltid velat vara värst och tuff och ville gå hem hos de stora grabbarna.

”Jag ville vara cool, snygg och smart och tyckte att jag blev det när jag drack.”

JAN JOHANSEN

"Jag hade ett stort ego och självförtroende, men låg självkänsla."

JAN JOHANSEN

hade en flickvän som han ständigt bedrog. Och när det tog slut med henne hittade han snabbt nya erövringar. Men ingenting seriöst eller varaktigt.

Jan skakar sakta på huvudet. Kalori-bomben är slukad, bara några ensamma chokladfläckar finns kvar på tallriken.

– Destruktivt? Ja, absolut. Jag hade ett stort ego och självförtroende, men låg självkänsla. Jag fick mycket bekräftelse på scenen, men ville ha mer av det där. Så jag köpte hela paketet med svartklubbar, festande, alkohol, knark, tjejer. Jag tyckte att folk med vanliga jobb var trista och att jag själv var ung, stark och cool och att det skulle vara för evigt. Och ju mer jag drack desto coolare tyckte jag att jag var. Jag ansåg själv att jag sjöng ännu bättre med alkohol i kroppen, säger Jan och skrattar lite åt minnet av de där fansen som tittrade lite ilsket på honom efter en spelning. Själv fattade han ingenting. Han var ju skitbra!

– Men nu förstår jag ju att jag antagligen inte alls varit så bra som jag själv trodde.

Emellanåt sjönk han riktigt långt ner på botten. Övernattade på syrrans soffa och grät över att han behandlat människor illa och varit otrogen. Då tänkte han att han måste sluta dricka.

– Men belöningscentret i hjärna vill ha sitt. Efter några glas vin känner man sig

på topp igen. För att senare åter dippa. Upp och ner som en jojo. Euforisk när jag drack och ångest dagen efter.

2001 blev han tillsammans med Pia, som senare blev hans fru. Men drickandet fortsatte som innan. Boxvinet stod framme och Jan hällde i sig.

– Det är så förrädiskt. Det är ju "fint" att dricka vin, men problemet var att jag drack inte bara ett glas utan många. Och i boxen syns det ju inte hur mycket man dricker. Men jag tyckte inte att jag var alkoholist, jag drack ju bara vin. Starksprit har aldrig intresserat mig.

Pia oroade sig för Jans alkoholkonsumtion och bad honom att inte dricka så mycket på turnéerna. Men det gav han blanka fasen i och tillbringade långa alkoholdränkta nätter i sällskap med bandet. När han kom hem ljög han och sa att han inte hade druckit men att han nu var sugen på lite vin och mat. Ännu mera dricka alltså. Men Pia anade oråd.

– Jag mädde ju piss när jag kom hem och låg däckad i soffan. Dagen efter kom ångesten och det dåliga samvetet över att jag inte ens orkade vara med min son.

Jan tystnar och tittar ut mot gatan. Någonstans här kraschade allt. Botten var nådd.

– Pia ville lämna mig och ta med sig Tim. Hon flyttade ut en tid och jag fick ensam ta ansvar för hushållet och vårt barn. Det fanns inte längre någon bakdörr att smita ut genom. När hon kom hem pratade vi i timmar och beslutade oss för att söka hjälp. I den stunden var det ett enkelt beslut att bli nykter. Den 28 september 2008 började mitt nya, nyktra liv.

Paret gick med i självhjälpssgrupper – hon som medberoende och han som beroende – och Jan hittade dessutom stöd i 12-stegsprogrammet. I dag har de hittat tillbaka till varandra, även om vägen dit har varit full av gropar. Några gånger har de slirat rejält.

Jag hade mycket överskottsenergi som i dag kanske skulle klassificeras som en bokstavskombination. Som tur var hade jag trummorna och musiken som en ventil.

1995 skrällde det till ordentligt. Jan vann Melodifestivalen med låten "Se på mig" och hamnade på tredje plats i Eurovision Song Contest. Jan surfade på framgångsvågen med fester, rampljus, spelningar, tjejer och ett minst sagt hektiskt tempo.

– När jag var klar för dagen ville jag helst dra mig undan på en restaurang och dricka vin. Jag tänkte att det är jag väl värd efter allt arbete. Jag uppskattade sällskap, men drack lika gärna ensam. Jag insåg inte själv hur mycket jag faktiskt drack, säger han och tillägger att privatlivet var kaotiskt under den här perioden. Han

"Visst vill jag tjäna pengar, men också göra något för utsatta barn."

JAN JOHANSEN

– Vi har fått hitta ett nytt sätt att förhålla oss till varandra. Pias roll var länge den hjälpende och jag den behövande. Nu ser det annorlunda ut och det har varit tufft, framför allt för Pia. Plötsligt förändrades hela dynamiken i förhållandet. Vad skulle hon göra med mig nu när jag inte drack?

För Jan tog det ett helt år innan han ens vågade smaka en alkoholfri öl.

– Jag var skiträdd att trilla dit igen, att smaken skulle trigga mig. I dag vet jag att jag inte kan lova att jag aldrig mer ska dricka. Jag tar en dag i taget.

Och så här långt har det gått bra. Jan mår bättre än någonsin. I sitt nya, nyktra liv jobbar han bättre, är en bättre make och far, kan koncentrera sig och engagera sig och hör om han sjunger bra eller inte. Blicken och hjärnan är klar och karriären rullar på.

Nu är han snart aktuell med en kyrkoturné som bär namnet Vit Jul i samarbete med IOGT-NTOs kampanj Vit Jul. En slump? Ja, i alla fall namnet.

– Jag och mitt management diskuterade möjligheten att göra en kyrkoturné under december och namnet Vit Jul seglade upp. Det lät kanonbra eftersom betydelsen är dubbel. När jag fick veta att nykterhetsrörelsen har en kampanj med samma namn tyckte jag att det var klock-

Jan sökte under 90-talet ständigt bekräftelse och festade hårt. Men priset han betalade var högt. Han var nära att förlora sin familj.

Fakta

Namn: Jan Johansen

Ålder: 46

Familj: Hustrun Pia, sonen Tim, 7 samt två bonusbarn

Bor: i villa i Segeltorp söder om Stockholm

Gör: Artist och sångare. Vann Melodifestivalen 1995 med låten "Se på mig". Aktuell med kyrkoturnén Vit Jul och boken "Med nya ögon" (Norstedts) som utkommer i mars 2013.

rent. Visst vill jag tjäna pengar, men också göra något för utsatta barn. Och jag vet ju att julen är jobbig för många barn. Vi tog kontakt med IOGT-NTO och Vit Jul och kom överens om att samarbeta. En del av biljettintäkterna ska gå till Vit Jul-verksamhet och jag kommer personligen att delta i aktiviteter kring konserterna, säger Jan, som inte vill göra någon "Las

Vegas" show utan en stämningsfull konsert med blandad musik; pop, julsånger och psalmer.

– Jag vill skänka publiken sinnesro. Fast frågan är om jag själv får sinnesro, jag är jätligt nervös och taggad inför julturnén, säger Jan med ett skratt och tillägger att han håller på att skriva en låt som heter Vit Jul och som ska ingå i konserterna. Kanske kan låten bli Vit Jul-kampanjens signaturlåt?

Han lutar sig tillbaka i stolen. Tiden har flugit iväg och chokladresterna på tallriken har torkat.

– Idag mår jag jättebra, jag är så tacksam över att ha fått min familj tillbaka, att jag har blivit bättre på det jag gör och att jag har fått en bättre självkänsla. Jag tror att jag är roligare att jobba och leva med nu än för fyra år sedan. Som grädde på moset har jag dessutom fått chansen att skriva en bok och berätta om mina erfarenheter. Det känns fantastiskt kul! ■

I dag ser Jan sin nykterhet som självklar. Han har vunnit så mycket på att avstå alkohol. Han har blivit en bättre make, far och artist.

FOTO: JOHANNA ANKARÖRGA

Vill din arbetsplats vara med och bidra till att fler barn får fira en Vit Jul?

Företag och organisationer kan genom att bidra med 8 000 kr eller mer stödja kampanjen Vit Jul. 400 000 barn växer upp i hem där det dricks mycket alkohol. Många av dessa barn bävar inför julen och behöver en alkoholfri mötesplats. När skolor och fritidsaktiviteter stänger under jullovet försvinner ett andningshål för barn som lever i familjer med ett risk- och/eller missbruk.

Under Vit Jul-kampanjen genomför IOGT-NTO-rörelsen en rad aktiviteter runt om i landet dit alla barn är välkomna – de barn som verkligen behöver det och de barn som bara vill komma iväg och ha roligt. Tack vare vår kampanj genomför IOGT-NTO-rörelsen ungefär 350 barn- och ungdomsaktiviteter över hela Sverige. Men det räcker inte. Det behövs många fler aktiviteter och mötesplatser.

Fråga din arbetsgivare om just er arbetsplats vill vara med och stödja Vit Jul. Företaget eller organisationen får synas på Vit Juls webbplats samt i sociala medier under kampanjen.

Låt fler barn få möjlighet att fira en Vit Jul. Ett första steg är att du pratar med din chef.

Tack!

Har du eller din chef frågor eller vill ni ha mer information?

Hör av er till Linda Tjälldén som är verksamhetsutvecklare för Vit Jul:
mail: linda@vitjul.se eller telefon: 070-190 84 13

"KLART SAMBAND MELLAN ALKOHOL OCH MÄNS VÅLD MOT KVINNOR"

För ett par år sedan fick hon utmärkelsen **Tanzanias modigaste kvinna** – ett resultat av hennes mångåriga kamp för kvinnors och flickors rättigheter i landet.

TEXT **PIERRE ANDERSSON** FOTO **EVA EKEROTH**

I början av månaden besökte Ananilea N'kya IOGT-NTO-rörelsen i Sverige – bland annat för att prata om alkohol.

Ananilea N'kya är en agitator och en eldsjäl. När hon väl börjat tala om ämnet hon har engagerat sig i de senaste 30 åren – kvinnors rättigheter – så är det svårt att få henne att sluta.

I mitten av 1980-talet startade hon Tamwa, Tanzania media womens association, tillsammans med elva andra kvinnliga journalister. Genom att använda och påverka media har de arbetat effektivt för kvinnors rättigheter sedan dess. I dag kan de se tillbaka på framgångar som lagstiftning mot könsstämpning och mot våld mot kvinnor i hemmet. Lagar som införts mycket tack vare Tamwa.

– Vi har fortfarande stora problem med bristande rättigheter för kvinnor i Tanzania, men vi har i alla fall kommit en bit sedan 1980-talet, säger hon när vi träffas på bokmässan i Göteborg.

I höstas inledde IOGT-NTO-rörelsens Internationella Institut ett samarbete med Tamwa och nu är Ananilea N'kya i Sverige för att besöka organisationen och för att prata på bland annat bokmässan.

– Vi har fått upp ögonen för den roll alkohol spelar när det gäller bristen på utveckling och kvinnors rättigheter. Sär-

Ananilea N'kya

skilt tydligt är sambandet när det gäller mäns våld mot kvinnor.

Arbetet som Tamwa har inlett inom området handlar ännu mycket om att sätta fokus på problemet och få folk medvetna om sambandet mellan alkohol och mäns våld mot kvinnor.

– Vi är också nogna med att från början

involvera männen på olika sätt i vårt arbete, utan dem kommer vi inte att kunna få någon förändring.

Bara dagar innan hennes besök i Sverige deltog hon på den internationella alkoholkonferensen i Arusha som arrangerades av IOGT-NTO-rörelsen. Där plockade hon upp värdefulla erfarenheter från grannländerna i Östafrika.

– Vi talade bland annat om vikten av att alkoholindustrin inte får blanda sig i ländernas alkoholpolitik. Vi har sett hur de försöker i många länder, men det måste vi sätta stopp för. ■

"Vi har fått upp ögonen för den roll alkohol spelar."

ANANILEA N'KYA

MER NARKOTIKA PÅ VÄSTBANKEN

Problemen började i flyktinglägren, men **nu ökar narkotikaproblemen snabbt** i hela Palestina.

En organisation uppskattar att antalet användare nu är uppe i 60 000.

De smala vägarna kantas av högar med sopor som ruttar i solen. Matrester och avfall blandas med plast, metall och kartong och lämnas i drivor, som attraherar mängder av magra, smutsiga katter. Det palestinska flyktinglägret Shuafat ligger bara femton minuters bussfärd norr om Jerusalems stadskärna och stanken som omger lägret är påtaglig. Här bor omkring 20 000 människor: ingen vet exakt hur många eftersom den senaste folkräkningen skedde för sex år sedan. Lägret omges av en mur och trots stanken innanför murarna är sophämtningen inte det största problemet här.

Ahmad Salim Anati är 20 år och har vuxit

upp i Shuafat. Hans far arbetar som läkare vid lägrets hälsovårdscentral och han medger gärna att de palestinska flyktinglägren har stora problem med drogmissbruk.

– Jag skulle säga att missbruk inte är ett av problemen här i Shuafat, det är Problemet. Det omfattande missbruket påverkar hela samhället. De som brukar kan inte arbeta, och utan pengar kan deras barn inte skickas till skolan, säger Ahmad.

Den mest populära och lättillgängliga drogen i Shuafat är en tablett som kallas för Trib. Handeln med droger pågår framför allt kring vägspärren som utgör ingång och utgång till lägret och som kontrolle-

ras av israelisk militär. Ahmad menar att han och hans vänner erbjuds köpa droger direkt av de unga soldaterna i vägspärren.

– Droghandeln blev omdiskuterad här förra året, då man hittade en man som dött av en överdos i ett skjul nära vägspärren, säger Ahmad.

Mohamad Al-Bahri arbetar som ungdomsledare för organisationen Noor Center som bland annat driver en fotbollsklubb med hundra pojkar i Shuafat. Han förklarar situationen i lägret från det platta taket på ett hus som så småningom ska utgöra Noor Centers nya ungdomsgård. Liksom de flesta palestinska flyktingläger växer Shuafat oavbrutet på höjden, eftersom befolkningen ökar medan ytan består.

– Ungdomarna här behöver en möjlighet att tömma ut all sin energi och frustration, och genom fotbollen får de utlopp för sina känslor på ett positivt sätt. Men missbruket är ett enormt problem. De som är under arton år börjar med energihöjande medel, sådant som bygger muskler och sägs öka sexlusten. Det säljs i skolorna, och det är framför allt det som vi stöter på i vår verksamhet. Men vi vet att det leder till andra missbruk.

På ett ljus och luftigt kontor i Ramallah sitter Majed Alloush. Han är en av grundarna till Al Sadiq al Taieb Association, ASTA,

"Vi ser oss själva som frihetskämpar."

MAJED ALLOUSH

Stanken kring flyktinglägret Shuafat är påtaglig.

Ockupation, arbetslöshet och fattigdom bidrar till problemen.

"Ungdomarna här behöver en möjlighet att tömma ut all sin energi och frustration."

MOHANAD AL-BAHRI

en organisation som arbetar med information, prevention och rehabilitering kring drogmisbruk på palestinskt område.

– Jag läste psykoterapi på universitetet i Betlehem och vi var sju studenter som funderade på hur vi skulle kunna hjälpa människor bäst utifrån vår profession. Det här var 1986, och ingen arbetade med missbruksproblematik här då.

ASTA grundades och arbetade från början utifrån ett litet kontor i Östra Jerusalem. Men det tog tid för det palestinska samhället och myndigheterna att acceptera deras arbete.

– Som palestinier ser vi oss själva som frihetskämpar, som inte borde ha svagheter. Vi i ASTA kallar fenomenet för "det skamfulla samhället", där all svaghet utgör skam. Men i den här regionen har

Mohanad Al-Bahri och Ahmad Salim Anati.

vi har samma problem och svagheter som alla andra i världen, och beroende är en sjukdom som inte heller vi kan undvika, säger Majed Alloush.

1990 öppnade ASTA ett rehabiliteringscentrum på Västbanken utanför Jerusalem, vilket fortfarande är det enda som finns på palestinskt område. Idag finns där 30 bäddar för manliga missbrukare, inga för kvinnor. Till rehabiliteringscentrat kommer människor som missbrukat alkohol, hallucinogena droger, kokain, heroin, och de som blandat alkohol och hasch eller alkohol och hallucinogena droger. Här arbetar en psykolog, en läkare, en sjuksköterska samt före detta patienter och volontärer.

– På behandlingshemmet räknar vi med att 20 procent blir fria från sitt beroende, vilket vi anser vara ett bra antal. Vi arbetar med ömsesidigt omhändertagande och försöker att hålla ihop familjer, vilket är viktigt i vårt samhälle. Normer, vär-

deringar och familjestrukturerna som vi har här är till stor hjälp. Vårt mål är att få familjer att prata med varandra, även om känsliga ämnen, om svagheter och problem. Missbruk påverkar alla.

De som får behandling på centrat måste själva stå för omkostnaderna.

ASTA beräknar att det finns omkring 20 000 drogberoende och totalt 60 000 droganvändare på palestinskt område, om man lägger samman antalet på Västbanken, Gaza och i Östra Jerusalem. Majed Alloush har arbetat med drogproblematik på Västbanken i 26 år. Han menar att missbruket ökar i rasande takt.

– Låt oss ta Ramallah som exempel. För tio år sedan fanns där kanske 200 drogberoende. Idag gissar vi att antalet är 2500 personer. Jag kan se på dessa siffror och känna hopplöshet. Om jag fick önska skulle jag vilja ha 100 bäddar på det nuvarande rehabiliteringscentret, och utöver det 15 bäddar för kvinnor.

På väggarna runt om på ASTA:s kontor hänger det informativa planscher, foton från ett sommarlä-

ger för barn och bilder som skolungdomar ritat. I takt med att problematiken ökat har även medvetenheten ökat och attityderna i samhället ändrats, och idag inbjuds organisationen till skolor och fängelser runt om på Västbanken. Fem anställda och ett trettiotal volontärer besöker 60–80 skolor per år för att få

ungdomar att diskutera drogproblematik genom föreläsningar och teaterföreställningar.

Orsakerna till den ökade missbruksproblematiken är många, och Majed Alloush radar upp dem:

– Vi har en speciell situation på Väst-

NARKOTIKAPOLIS UNDER OCKUPATION

Den palestinska myndigheten ansvarar för att upprätthålla säkerhet och ordning i palestinska stadsområden på Västbanken. Samtidigt är det Israel som kontrollerar alla gränser, över vilka drogerna flödar in.

– **Som polisofficer** tror jag att Israel har ett stort ansvar för drogproblematiken på Västbanken. Det beror på att de ansvarar för gränserna, och för vad som kommer in över dem.

Det säger Abdallah Alawi, som har lång erfarenhet av att arbeta med drogfrågor i området. Tidigare var han polisofficer för drogoteln vid den palestinska polisen, och idag arbetar han för den Nationella kommit-

tén för drogberoende vid det palestinska inrikesministeriet, med säte i Ramallah.

– Nära Hebron har vi stora tillslag, vilket gör att vi vet att det finns en stor efterfrågan. Det sista fallet jag hörde om gällde 1,2 kilo heroin. Det smugglas mycket från Ber Sheva i Israel till Hebron på Västbanken, eftersom muren inte är färdigbyggd i de här trakterna, säger han.

Det förekommer också odlingar.

– Just nu övergår det mer och mer från marijuana till haschisch. Odlingarna ger lätta inkomster och lockar när arbetslösheten är hög, säger Abdallah Alawi.

Enligt Osloavtalet från 1993, som delade upp Västbanken i områdena A, B och C, ska den palestinska och israeliska polisen samarbeta. Men samarbetet är komplicerat.

– Den israeliska militären upprepar gång på gång säkerhetsskäl som orsak för att inte låta oss ingripa mot droghandeln. Ibland vill de inte alls samarbeta. Alla vet att när

Majed Alloush

"Dåliga saker färdas fort mellan gränserna."

MAJED ALLOUSH

banken. Vi är under ockupation, vilket är en bidragande orsak. Men vi liknar också andra länder i regionen, med hög arbetslöshet, fattigdom och sociala problem.

När arbetstillfällena tryter på Västbanken tar sig många unga palestinier illegalt till Israel för att arbeta för låga löner och med en ständig nervositet över att åka fast. Antalet unga män i israeliska fängelser är stort.

– Unga känner en oerhörd press och bär en stor ilska inom sig. Arbetslösheten skapar hopplöshet och desperation, och en ekonomiskt pressad situation i kombination med stress är ett recept

för missbruk. Jag känner en stark oro för den här generationen som växer upp nu, de som är 15–16 år idag. De är identitetslösa och slits mellan palestinsk och

israelisk kultur. Dåliga saker färdas fort mellan gränserna, säger Majed Alloush.

– Missbruksproblematiken startade i flyktinglägren. Vi känner alla till situationen i exempelvis Shuafat. Det beror på de känslor av frustration, hopplöshet och identitetslöshet som gror där, och en väntan på en förändring som inte kommer. Känslorna går i arv från generation och generation. Allt det här skapar frustration, våld och rebelliskhet, säger Majed Alloush och lägger till:

– Men idag är hela Västbanken som ett stort flyktingläger. ■

"Som polis känner man sig helt maktlös."

ABDALLAH ALAW

det gäller droger så måste man agera fort: om det tar dagar av förfrågningar och byråkrati är det omöjligt att göra gripanden. Det händer att vi söker om tillstånd att gå in i ett israelkontrollerat område på Västbanken vid klockan åtta för ett ingripande, men istället får tillstånd att gå in vid tolv, och då endast för 30 minuter! Detta är ockupationen. Som polis känner man sig helt maktlös.

Abdallah Alawi förklarar hur det myller av lagar som råder på Västbanken, med en

blandning av jordansk lag från 1960, israelisk lag och ny palestinsk lag, också gör det svårt för myndigheterna att gripa och döma droghandlare.

– Situationen gör det alldeles för lätt för drogsäljare. Myndigheterna kommer helt enkelt inte åt dem. Även om vi griper en droghandlare finns det inga utrymmen i lagen för stränga straff som det ser ut nu. Svagheterna i lagen ger oss stora problem.

I en byggnad några kvarter bort sitter Nabil Kaballa, som är generaldirektör för det palestinska socialministeriet i Ramallah, den myndighet som ansvarar för de sociala problem som följer med droganvändandet. Han talar om kriminalitet, fattigdom och ökat våld inom familjer.

– Vårt ministerium arbetar idag med 90 000 underprivilegierade, det vill säga fattiga, familjer. Det här en grupp som vi bedömer att befinner sig i en social riskzon, säger han.

Nabil Kaballa

Han berättar om stora och fattiga familjer, ofta med en kvinna som ensam försörjare eftersom så många män sitter i israeliska fängelser eller arbetar i Israel.

– Barnen söker trygghet på gatorna. Droger är ett ändlöst problem här på grund av ockupationen. Vår brist på kontroll skapar goda möjligheter för droghandeln att utvecklas. Och eftersom gränsen inte är vårt ansvarsområde är problemet olösligt, menar Nabil Kaballa.

SOFIE HEDMAN

Varför inte ge bort en prenumeration på Accent till någon du gillar?

Tidningen kostar bara 225 kronor för tio nummer.

Mejla accent@iogt.se eller ring

Medlemsservice på 08-672 60 38 så hjälper vi dig.

accent

MUSIK SKA LOCKA ÄNNU FLER TILL VIT JUL

Vit Jul-kampanjen fortsätter att utvecklas. Den största nyheten i år är att **artisten Jan Johansen ställer upp** med kyrko turné.

TEXT MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN FOTO JOHANNA ANKARCRONA

Hur går arbetet med årets Vit Jul-kampanj?

– Det går strålande. Den största nyheten i år är förstås kyrkoturnén med artisten och sångaren Jan Johansen. Han kommer att besöka ett tiotal orter runt om i landet under december månad, bland annat Centrumkyrkan i Falun, Strängnäs domkyrka och Lagan kyrka. Förutom att Jan kommer att framföra egna sånger och pop blandat med psalmer och julmusik håller han också på och skriver en låt som handlar om vit jul. Det känns spännande och vi hoppas på att låten kan bli Vit Juls alldeles egen låt i framtiden.

Andra nyheter?

– Grunden är densamma som förra året, med ställningstaganden och aktiviteter under juldagarna. Det som är nytt är vår nya, snyggare grafiska profil och vår nya hemsida som bland annat gör det lättare att vara interaktiv. Vi kommer dessutom att öppna en webbshop där man bland annat kan köpa pins och julkola.

Hur fick ni kontakt med Jan Johansen?

– Han kontaktade oss och ville samarbeta, vilket känns jätteroligt. Han är

Fakta. Vit Jul

Kampanjen har körts sedan 2007

- Vit Jul 2011
- Antal aktiviteter: 308
- Antal ställningstaganden: 9015
- Antal kända ambassadörer: 97 (22 "kändisar", 16 riksdagsledamöter, 59 kommunalråd)
- Antal besökare på hemsida: 35 000
- Hemsida: www.vitjul.se
- Facebooksida: www.facebook.com/vitjul
- Twitter: www.twitter.com/vitjul

nykterist sedan fyra år och värnar mycket om barnens situation kring jul, eftersom många föräldrar dricker för mycket just de dagarna. Så vi kommer att vara med och marknadsföra konserterna och aktiviteter i anslutning till turnén. Förhoppningen är att fortsätta samarbeta med Jan även kommande år.

När drar turnén igång?

– I början av december. Den håller på ända fram till jul. Men årets kampanjperiod är mellan den 13 december och den 6 januari.

Tillkommer några nya Vit Jul-ambassadörer i år?

– Vi försöker jobba med tidigare ambassadörer som Hillevi Wahl och Henry Bronnett, men vill också försöka bredda oss och få med kändisar från andra områden. Några sportprofiler kanske. Eller någon från designvärlden. Vi strävar efter en bra blandning och att människor från olika håll är representerade. ■

"Vi strävar efter en bra blandning av människor."

LINDA TJÄLLDÉN

BACKA ON DRUGS

Backa Teater i Göteborg viger hela spelåret åt en **diskussion om droger och missbruk**. Föreställningen Utopia bygger på ungdomars egna berättelser.

TEXT **CARL-MAGNUS HÖGLUND**

Repetitionerna av Utopia pågår för fullt. Mitt på scengolvet spelar ett rockband hög musik. Omkring dem improviserar skådespelarna fram en dansberättelse. Det är en sorts ringdans som övergår i flykt och slutar med att dansarna faller livlösa till golvet. En äldre man i rockbandet berättar att hans generation i slutet av 1960-talet drömde om en bättre värld men för många slutade det i missbruk och misär.

– Vi har pratat länge om att göra föreställningar om droger. Det är ett av de mest uttjatade ämnena på ungdomsteatrar samtidigt som det kanske är det mest angelägna och problematiska. Det går inte att göra skräckpropaganda. Det får ingen trovärdighet bland ungdomar. Det finns för mycket attraktion i droger för det, säger Mattias Andersson, konstnärlig ledare på Backa Teater och författare och regissör av Utopia.

"Men man behöver inte vara orolig för att det blir drogromantik."

MATTIAS ANDERSSON

Det är mycket musik och dans i föreställningen. Mattias Andersson säger att de inte för ungdoms- och musikkulturen där lockelsen efter droger är ett inslag.

– Men man behöver inte vara orolig för att det blir drogromantik. Det finns så mycket smärta och misär i ungdomarnas berättelser.

Teatern har låtit sociologer intervjua unga människor med erfarenhet av missbruk av alkohol, droger eller psykofarmaka. Det gav Mattias Andersson nästan 700

sidor text att arbeta med. Det som förvånade honom i det arbetet var hur lätt det är att köpa droger på nätet. I berättelserna dök det upp flera namn på droger han aldrig hört talas om innan.

– Många av dem är dessutom legala. Det är droger som inte blivit narkotikaklassade.

Mattias Andersson har tagit en del av ungdomarnas texter rakt av. Andra har han gjort om till dialoger. Det materialet har han sedan kontrasterat mot Thomas

ILLUSTRATION: BACKKATEATERN

FOTO: OLA KJELBYE

Mattias Andersson

Moores klassiker från 1600-talet, Utopia.

– Jag gillar att arbeta med dokumentärt material. Det skapar en känsla av autenticitet och verklighet samtidigt som ensemblen känner ett större ansvar gentemot texten. Man vill förvalta materialet på rätt sätt, säger Mattias Andersson.

Han använder även drogerna som en symbol för ett mentalt tillstånd.

– Droger är en slags egoistisk njutningsmaximering. Det handlar om ett sökande efter kickar och snabba fixar, utan tanke på det förflutna eller framtiden, som är symptomatiskt för hela samhället. Det kanske är ett sökande efter ett inre utopia. Men mot det ställer vi de utopiska projekten som handlar om att skapa gemenskap.

Utopia spelas för ungdomar från 15 år. Mattias Andersson vill att de efter föreställningen ska se sin samtid i ett nytt ljus.

– Det är alltid en upplevelse i sig att få se berättelser från sin samtid gestaltade.

Men jag vill ska tänka igenom hur de lever sina egna liv.

Förutom Utopia spelas ytter-

Fakta. Backa on Drugs

Backa Teater är Göteborgs scen för ungdomsteater. Det här spelåret har tema missbruk och droger.

Fyra föreställningar är aktuella:

- Krimradio (premiär 20 september)
- Utopia (27 oktober)
- Kicktorsken (14 november)
- Run For Your Life (16 februari 2013)

ligare två föreställningar i höst. Först ut är Krimradio. Det är en dramatisering av en radiodokumentär om tre kvinnor vars liv kretsat kring missbruk, kriminalitet och fängelse. De kvinnorna spelar sig själva på scenen. Senare i höst spelas Kicktorsken. En slags standup-komedi om missbruk.

– Föreställningarna befruktar varandra. För oss i ensemblen är det väldigt spännande. Det har uppstått många diskussioner här i teaterhuset. ■

"Droger är en slags egoistisk njutningsmaximering."

MATTIAS ANDERSSON

HALLÅ DÄR!

Glenn Hysén

Aktuell med boken "Ha de gott" (Ekerlids Förlag) och "Fridlyst" på SVT

Berätta om boken!

– Den handlar om ett tungt kapitel i mitt liv, mina skilsmässor. Skuldkänslorna tog nästan kål på mig. För att dämpa ångesten söp jag mig full varje dag. Jag var en alldis som låg i soffan i månader i sträck. Whiskeyglaset gömde jag under soffan. Men i dag mår jag bra och har lämnat alkoholmissbruket bakom mig.

Tror du fortfarande på kärleken?

– Jag är singel just nu och trivs

bra med

det. Att

bo ensam

är en ny

erfarenhet

och jag tror

att det är

bra att jag

lär mig att

klara mig

själv. Även

om jag är

en väldigt

social

person och gillar att umgås med folk. Men visst hoppas jag att jag ska bli kär igen, jag vill inte vara singel i evighet.

Vad har programmet "Fridlyst" gett dig?

– Det vi gjorde räddar väl inga djur, men det skapar förhoppningsvis uppmärksamhet kring det här med tjuvjakt och utrotningsshotade arter. Jag tillbringade en dryg vecka i Tanzania och det var grymt fantastiskt.

Vad gör du just nu?

Jag är på Matchmagasinet varje dag och så tränar jag Utsikten i division 1. Fotbollen har varit och är förstås en stor del av mitt liv och jag har mycket att ge där. Fler tv-jobb hoppas jag på i framtiden, erfarenheten med Fridlyst var fantastiskt.

MARIA ZAITZEWSKY
RUNDGREN

BOK

Skickligt utfört om aids

■ *Torka aldrig tårar utan handskar*
Jonas Gardell
Norstedts

BOK Rasmus har väntat nästan hela sitt nittonåriga liv på att äntligen få vara den han är. Han lämnar sina ängsliga föräldrar hemma i Koppum för ett liv i Stockholm och förhoppningen om att träffa någon att älska. Benjamin, ett Jehovas vittne, vet innerst inne att han är böig. Men hur går det ihop med hans

religiösa övertygelse? De här unga männen ska så småningom finna varandra. Men först efter en irrfärd bland storstadens homosexuella lockelser. Det kopuleras i buskar, på toaletter och på undanskymda klubbar. För ännu i början på 1980-talet var det fullt att vara böig. Rasmus, som är en vek och osäker typ, raggas på vilt och får för första gången ligga. Men det blir en ödesdiger erfarenhet. Det dröjer inte länge förrän Rasmus är HIV-smittad. Det vet han

förstås inte om. Men vi läsare vet, genom att boken växlar mellan ett nu på en infektionsklinik där döden är ristad i de AIDS-sjukas ansikten och ett då, när allting började. Det är skickligt utfört av Jonas Gardell. På enkel, rak och känslig prosa får vi följa Rasmus och Benjamin, varvat med mer dokumentära avsnitt om aidsens intåg i våra liv och medvetanden. Det blir spännande att läsa de kommande två delarna.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

BOK

Diana får liv igen

■ *Den okända historien*
Monica Ali
Övers: Moa-Lisa Björk
Bokförlaget Forum

BOK I augusti 1998 möttes världen av en skakande nyhet. Prinsessan Diana hade omkommit i en bilolycka i Paris. Snart spekulerades det i om det var paparazzi-fotograferna som orsakat hennes för tidiga död. Myten om Diana har bara växt sedan dess och det är kring denna mytomspunna prinsessa som Monica Ali spinner en spännande historia. I den här historien dog inte Diana i Paris. Hon försvann senare i vad som

antogs vara en drunkskolycka. Men i själva verket var försvinnandet en manöver för att fly sitt kringskurna prinsessliv och en möjlighet att börja på ny kula i staden Kensington i USA. Här tar hon identiteten Lydia, genomgår flera plastikoperationer och lyckas etablera ett vanligt liv med vänner, pojkvän och jobb på ett hem för övergivna hundar. Men en gammal brittisk paparazzi lyckas få korn på henne - och jakten börjar. Det här är en riktig bladvän-

dare, spännande och välskriven. Vi får möta Diana/Lydia ur flera perspektiv; vännernas, mannen som hjälpte henne att fly och fotografen. Det tycks som om Ali kommer under Dianans ömtåliga hud. Hon är en människa av kött och blod, inte en ikon. Det

är originellt, kittlande och väldigt, väldigt bra. Min enda invändning är att det känns osannolikt att Diana - eller någon mor - i verkligheten skulle ha valt att lämna sina barn för ett liv i frihet.

MARIA ZAITZEWSKY
RUNDGREN

FILM

Skönt short-cutdrama om livsval

360

Med bland andra Anthony Hopkins, Jude Law och Rachel Weisz

FILM Michael Daly är en framgångsrik brittisk affärsman. Lyckligt gift med en vacker fru. Eller? Under en affärsresa i Wien beställer han en nybakad eskortflicka, "Blanka" från Slovakien, som vill tjäna snabba pengar och skapa sig ett bättre liv. Samtidigt är hans fru otrogen med en ung brasiliansk man hemma i London. Han har i sin tur en flickvän, Laura, som hastigt beslutar sig för att avsluta förhållandet och återvända till Brasilien. På flygplatsen möter hon en man som är långt farligare än hon någonsin kunnat föreställa sig. Låter rött? Det är det inte. Jag tilltalaras av välgjorda short-cut-filmer, där människoöden från vitt skilda

länder vävs samman och ibland snuddar vid varandra likt isflak på ett hav. 360 syftar på cirkelns form och filmen är mycket riktigt en slags cirkel som till sist sluts. En av huvudpersonerna talar om livets vägska. Att stå där

och inte veta vilken väg man ska ta. För ingen talar ju om för en vilken som är den rätta. 360 är en del feel-good, en del kärlek och ganska mycket svårta. Välspelat, tankeväckande och smart!

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

BOK

Tankar från ett ålderdomshem

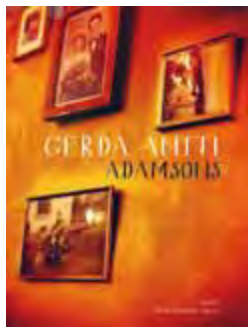
Adamsons
Gerda Antti
Albert Bonniers förlag

BOK På äldreboendet Gullvivan sitter 85-åriga Nora och funderar över tillvaron. Det går i ett, associationerna vindlar och sveper genom det mesta: kärleken, ålderandet, barnen, tiden, jämställdhet, skuld, politik och religion.

Gerda Antti är en oerhört skicklig författare. Noras utläggningar är så perfekt återgivna att jag inte riktigt klarar av att upprätthålla gränsen mellan realitet och fiktion. Istället finner jag mig sitta i en besöksfåtölj mitt emot Nora, nervöst sneglande på den gamla väggklockan ovanför dörren. För precis som Noras egna

familjemedlemmar, orkar jag inte med hennes tirader någon längre stund i taget. Blir irriterad när hon hittar än det ena, än det andra att missnötas över.

Irriterad som i påmind om obekväma sanningar? Provocerad av att det främst är de yngre generationerna som står i skottgluggen? Säkert, men mest trött på det självgodaste mästrandet i sig. Boken är intressant i sin kompromisslöshet, men fördomsfulla utläggningar om yrkesarbetande mödrar och

troende muslimer blir inte roligare bara för att de placeras i en gammal människas mun.

Samtidigt känns det som att jag borde vara mer uppskattande mot den här boken. Huvudpersonen är av en sort som "sällan får komma till tals", som man brukar säga. Tanter på ålderdomshem är verkligen inte favoriserade, vare sig som romanhjärtinnor eller som samhällsdebattörer. Så jag ska vara rättvis, här finns många reflektioner som formulerats både vackert och tänkvärt.

RAGNI SVENSSON

MISSA INTE!

1 STÅ-UPP Gabriel Iglesias, som kommer till Sverige i november och då besöker Malmö, Göteborg och Stockholm. En av världens roligaste ståuppkomiker, amerikan med rötter i Mexiko som kan konsten att skoja om sig själv, sin övervikt - han kallar sig inte fet utan fluffy - och sin omvärld med värme och hjärta. För mer info www.livenation.se

2 FILM "Call girl", om den kvinnliga frigörelsen och sexuella revolution på 70-talet som går hand i hand med neutralitet, kärnkraft och trygghet för alla.

Unga Iris rekryteras som "call girl" från en ungdomsvårdsskola och sugs snabbt ner i Stockholms undre värld. Med bland andra Pernilla August. Premiär den 7 november.

3 BALETT "Svansjön" av Fredrik Benke Rydman från Bounce. Tjajkovskijs berömda balett i fyra akter om prinsessan Odette som förvandlas till en vit svan av en ond trollkarl. Svansjön hade urpremiär på Bosojteatern i Moskva 1877, men blev då inte alls populär. Premiär i december på Dansens Hus i Stockholm.

Det promeneras friskt på Billingen i Skövde.

FRISKVÅRD I SKÖVDE

Det blåser friska höstvindar den här soliga lördagen i september när drygt **sextio föreningar samlas på berget** Billingen för att presentera sin verksamhet för allmänheten.

TEXT OCH FOTO **MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN**

Det är Skövde kommun som bjuder in till den här friskvårdsdagen. Föreningarna står spridda med sina stånd längs en naturskön motionsslinga som på samma gång utgör en tipspromenad. Klockan elva är det redan fullt av folk som promenerar mellan stånden, däribland IOGT-NTOs.

– Vi har den bästa platsen tycker jag, säger 86-åriga Britta Pettersson, som är här med sin något äldre make Sven. De har deltagit i Friskvårdsdagen så länge den har funnits -20 år - och står gärna och delar ut och säljer Godtemplaredricka till

förbipasserande eller besvarar frågor om IOGT-NTO. Bakom dem är utsikten hänförande och klara dagar kan man se ända bort till Östergötland.

– Det bästa med att stå här är ju att man träffar så mycket olika människor, säger

Sven och får medhåll av Ullabritt Axelson – som säljer kaffelotter – och hennes make Anders.

Kvartetten utgör kärnan i den här kretsaktiviteten som inkluderar Skövdeföreningarna Skadevi, Thor och Vega. Men på plats är också medlemmen Lenart Karlsson som står ute på promenadstråket och delar ut flyers om en nära förestående internationell kväll med folkdans från Balkan, som går av stapeln på IOGT-NTO i centrala Skövde.

– Det är alltid bra att bjuda in till en gratis föreningsaktivitet. Det är ett sätt att visa hur många olika saker vi faktiskt

"Det bästa är att man träffar så mycket olika människor."

SVEN

Föreningsaktiva medlemmarna Britta och Sven Pettersson har hängt med under många år och tycker det är roligt att träffa så mycket folk.

Gott! Tycker många förbipasserande om Godtemplardrickan.

Alma Gullbrand och barnen Emma och Erik lovar att fundera på att bli medlemmar.

gör, utöver att vi är nyktra, säger Lennart, som gärna tar en pratstund med förbipasserande och i förekommande fall får dem att skriva under för ett medlemskap. Folk är ju ändå här för att lära sig mer om föreningslivet och kanske bli medlemmar i någon eller några av de drygt 60 föreningar som är representerade; bland annat Naturskyddsföreningen, Diabetesförbundet, Svenska Jägarförbundet, Scoutförbundet och många, många fler.

– En annan positiv sak med den här Friskvårdsdagen är ju möjligheten att träffa andra föreningar. Vi kan lära av varandra och kanske också samarbeta i framtiden, konstaterar Lennart som just stoppat en flyer i händerna på en äldre dam, Inger Samuelsson. Hon njuter av det vackra vädret tillsammans med sin man.

– Det är skönt att promenera häruppe, det är en behaglig miljö och ett roligt sätt att träffa lite folk. Här får man ett smörgåsbord med alla duktiga föreningar i Skövde, säger Inger, som själv är medlem i SPF, Sveriges Pensionärsförbund.

Hon säger att hon kanske hade kunnat gå med i IOGT-NTO om hon hade haft tid att engagera sig. Men det tycker hon inte att hon har. I stället köper hon en bingekaffelotter av Ullabritt för två kronor styck och vandrar sedan vidare mot Naturskyddsföreningens välbesökta

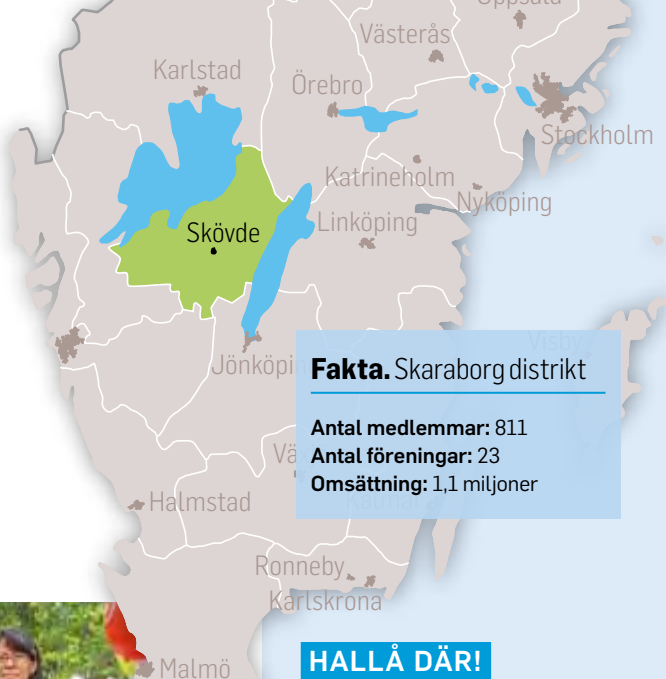
"Vi kan lära av varandra och kanske samarbeta i framtiden."

LENNART

stånd - man har nämligen raddat upp skogens vanligaste svampar och det lockar många.

Förra året kom det 5000 besökare till Friskvårdsdagen i Skövde och det finns inget som tyder på att det skulle vara färre i år. Tvärtom. Ju längre förmiddagen lider desto fler spankulerar förbi IOGT-NTOs stånd. De flesta är törstiga och låter sig väl smaka av Godtemplaredrickat. Några köper en flaska eller två. Enstaka tar sig tid att stanna och prata en stund om nykterhet, alkohol och IOGT-NTOs många föreningsaktiviteter.

– Detta är ju ett ypperligt tillfälle att fånga människors intresse och visa upp vilka vi är. Ibland värvar vi, men vi är lika glada om vi kan locka några nyfikna till våra aktiviteter. De kan ju bli medlemmar senare, när de sett vad vi gör här i Skövde, säger Lennart Karlsson. ■

Fakta. Skarborgsdistrikt

Antal medlemmar: 811
Antal föreningar: 23
Omsättning: 1,1 miljoner

HALLÅ DÄR!

Ingvar Holgersson

Distriktsordförande Skarborg

Hur ser medlemstillväxten ut i distriktet?

– Det går trögt. Men vi jobbar hårt med värvargruppen och vi har alltid med oss ett värvarblock, så vi hoppas på bättring framöver. Problemet är att det är svårt att få med sig föreningarna. Och så måste vi ha kvalitet i värvingen, inte bara kvantitet. Ett 70-tal medlemmar har inte betalt sin avgift i år, så nu ska vi börja ringa runt till dem.

Vilka utmaningar står ni inför?

– Vi behöver satsa mer på utåtriktade aktiviteter så att vi når allmänheten.

Ett bra exempel är den bosniska afton vi gör reklam för här. Vi behöver få med oss yngre personer och barnfamiljer också, kanske genom att ha barnvagnsmöten och familjeaktiviteter. Pannkaksbuffé är en sådan idé eller musikaftnar. Vi kan uppnå det genom att synas och höras mer och göra reklam för oss själva lokalt. Ett annat sätt att få folk engagerade är att få igång de vilande medlemmarna genom att uppmana dem att hjälpa oss i såg fem timmar. En liten insats kan bli en inkörsport till något mer.

Vad är på gång?
– I höst besöker vi alla kretsar för inspirationssamtal. Värvarbiten är också på gång, vi måste få föreningarna att bli mer aktiva. Knytkonferensen för de tre distrikten i Västra Götaland i slutet av oktober är också något vi ser fram emot.

Ingvar Holgersson

Bengt Isaksson

Hur länge har du varit medlem?

– I 70 år, jag var 14 när jag gick med i NTO. Då bodde jag i lilla Grönskåra i Kalmar Län. På den tiden var det många unga som gick med och jag blev snabbt engagerad eftersom NTO erbjöd bred verksamhet, filmvisningar och annat trevligt. Det var också genom NTO som jag träffade min fru Brita. Jag hade en duktig ungdomsledare som bland annat lärde oss föreningsteknik, verksamhetsplanering och att föra protokoll, vilket jag hade stor nytta av senare under mitt yrkesverksamma liv.

Varför kände du ett sådant engagemang för nykterhetsrörelsen?

– Det bara blev så att jag gick in för det. NTO erbjöd ju mycket roligt för oss ungdomar och jag fick många nya kompisar. Jag blev skickad på kurser och blev som 17-åring ordförande i min loge. Därefter gick jag på NTO:s folkhögskola Wendelsberg, där jag läste till socionom. 1965 flyttade vi till Vetlanda där jag blev stadskamrer och senare kommunaldirektör. Jag var hela tiden engagerad i IOGT-NTO.

Vilka positioner har du haft inom nykterhetsrörelsen?

– Jag har bland annat varit ordförande i Kalmar NTO distrikt. 1956–59 var jag kassör i NTO:s ungdomsförbund Heimdal. 1981 blev jag ordförande i föreningen Fridsam och där är jag fortfarande! Under en period på 1970-talet var jag förbunds-kassör i IOGT-NTO och så har jag varit styrelseordförande för Sober förlag. Jag har även suttit i styrelsen för Wendelsbergs och Tollare folkhögskolor. Anledningen till att jag har varit och är så engagerad är att jag anser IOGT-NTO vara en viktig organisation som åstadkommer bra saker för många människor. Men personligen tycker jag bäst om att jobba lokalt.

Varför då?

– Man kommer närmare medlemmarna, som ju är roten till alltihop. Våra medlemsluncher är mycket uppskattade och vi har stark gemenskap i föreningen. Vi har mycket verksamhet, vi träffas och reser tillsammans. I huset i Vetlanda har vi dessutom ett välbesökt gym, dit jag själv går någon gång i veckan. Tio grupper per vecka tränar där. Många föreningar borde ta efter oss. Jag tycker att fler borde odla sina intressen inom IOGT-NTO. Bred verksamhet blir ofta självgående, vilket gör att folk blir än mer engagerade.

Hur länge till orkar du hålla det här tempot?

– Åh, jag har mycket ork, nyligen vandrade vi ett gäng i fjällen. Jag gillar att jobba mycket, jag lägger nog ner 40 timmar i veckan på IOGT-NTO. Men det ger mycket stimulans, jag känner att jag utövar något viktigt och det ger en personlig tillfredsställelse. Jag är stolt över att jag är medlem i IOGT-NTO!

TEXT **MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN**

FOTO **JOHAN LINDQVIST**

NAMN: BENGT ISAKSSON

ÅLDER: 84

FAMILJ: HUSTRUN BRITA
OCH SÖNERNA JOHAN
OCH NIKLAS

BOR: I VETLANDA

MEDLEM: SEDAN 1942

Känner du någon
som borde bli
månadens medlem?

TIPSA OSS på
accent@iogt.se eller
Accent, Box 12825,
112 97 Stockholm

"Jag är stolt över
att jag är medlem
i IOGT-NTO!"

Svårt att hänga med?

Lugn, gilla vår **Facebooksida** eller följ oss på **Twitter** så får du de viktigaste nyheterna automatiskt.

facebook.com/accentmagasin
twitter.com/accentmag

Vi skickar också ut ett nyhetsbrev via mejl varje fredag – anmäl dig på **www.accentmagasin.se** om du är intresserad.

accent

Förbundsordföranden. Anna Carlstedt

Uppfylld och inspirerad av Borås

Jag gillar våra kongresser!

Det är nästan ett år kvar till IOGT-NTO:s kongress i Borås 2013, men ändå är jag helt uppfylld av den. I skrivande stund är jag nämligen på väg hem från vår Höstkickoff i Borås. Det är en fin tradition att hela rörelsen samlas på höstkanten före en kongress, på orten där den så småningom skall äga rum. Vi var ungefär 300 personer i Borås i helgen, som bjöd på såväl party och politik som det berömda västkusthöstvädret (roligt ord att säga förresten – prova!).

Kongresser ser väl litet olika ut i alla organisationer, och det finns mycket jag gillar med vårt sätt att göra det. Jag tycker om att vi samlar alla fyra förbund – även om Nykterhetsrörelsens Scoutförbund har sitt förbundsmöte på hösten brukar de vara på plats en hel del. Jag tycker om att det inte "bara" är våra kongressombud som samlas till vår högsta beslutande organ, utan att det sammanlagt kommer över tusen människor i alla åldrar till arrangemanget som även rymmer seminarier, verkstäder, utflykter och fest. Och jag tycker om att ett av våra distrikt

arrangerar. Nu är det Älvsborgs tur, och vi som var på plats i helgen kan intyga att det ser lovande ut. Allt – förhandlingslokaler, mat, logi, utrymmen för andra aktiviteter och festligheter – är samlat inom en snäv radie i centrala Borås. Vi kommer inte att behöva gå många meter.

Älvsborgs distrikt har redan mobiliserat hundratals medlemmar (och andra!) som vill vara med och jobba ideellt med kongressen. I helgen fick vi prova möteslokalerna eftersom vi både hade sammanträden med förbundsstyrelser och samlade våra distrikt. En av höjdpunkterna var den rörelsegemensamma knytkonferensen. Om du inte stött på en sådan innan så innebär det att deltagarna själva anmäler varsitt pass som man vill leda. Ett exempel på hur det kan se ut kan jag hämta från en av våra knytkonferenser tidigare i höst. Då var den yngste passledaren i sexårsåldern. Han lärde djupt koncentrerade deltagare från flera generationer att vika pappersfalkar. Den äldste var 91 och ledde ett pass om att utveckla samarbetet i rörelsen. Också på denna övning i Borås rådde febril aktivitet.

På kvällen visade arrangörerna oss sin fina stad, vi bjöds på en härlig middag på Högskolan och sedan var partyt igång. Kletzmerbandet Räfven i sina överljuds-snygga Ture Sventon-kostymer fick oss att dansa och sedan lockade nattcafé med bland annat eldshow, bra fika och goda samtal.

Jag hoppas att du redan nu skriver in IOGT-NTO-rörelsens kongresser i Borås i kalendern, i slutet av juni 2013. Kom som ombud och/eller medlem och/eller nyfiken gäst. Kom hela eller delar av den, så länge du kan eller vill. Kom som ny eller gammal i gården. Och har du svårt att ta dig dit – följ oss på nätet eller i tanken och känn att du är en viktig del av vår gemenskap.

Älvsborgs distrikt tror att vi blir 1 400 deltagare. Jag tror vi blir fler. Välkommen!

Anna Carlstedt

Här finns IOGT-NTO

STOCKHOLM, 01/A

Kontaktperson: Kajsa Elveberg
08-21 37 51, 0707-78 70 03

UPPSALA, 03/C

Kontaktperson: Mona Örjes
018-12 14 86, 0733-83 83 42

SÖDERMANLAND, 04/D

Kontaktperson: Micael Söderström,
0155-28 15 40, 070-770 99 57

ÖSTERGÖTLAND, 05/E

Kontaktperson: Peter Olsson, ordförande
070-675 50 97

JÖNKÖPING, 06/F

Kontaktperson: Tomas Nylén,
036-12 07 10, 073-056 44 88

KRONOBERG, 07/G

Kontaktperson: Anders Karlman,
076-170 57 93, 0470-70 64 52

KALMAR, 08/H

Kontaktperson: Maria Brundin, ordförande,
070-247 98 37

GOTLAND, 09/I

Kontaktperson: Monica Engström-Thomsson,
0498-2150 43, 070-190 84 34

BLEKINGE, 10/K

Kontaktperson: Kristin Eriksson, ordförande
070-569 47 24

SKÅNE, 11/LM

Kontaktperson: Kristina Liljeström,
040-611 41 15, 070-190 84 05

HALLAND, 13/N

Kontaktperson: Leif Arne Gustavsson
0346-164 90, 0703-777 187

GÖTEBORG OCH BOHUSLÄN, 14/O

Kontaktperson: Sofia Hagström Månsson,
073-157 86 96, 031-775 78 60

ÄLVSBORG, 15/P

Kontaktperson: Anneli Simu Gunnarsson,
Ola Österlund, 033-10 32 72, 076-84 28 283

SKARABORG, 16/R

Kontaktperson: Petra Berghäll, 0500-48 34 13

VÄRMLAND, 17/S

Kontaktperson: Monica Ståhl, ordförande,
054-18 77 72, 073-040 16 09

ÖREBRO, 18/T

Kontaktperson: Per Holm, 019-611 58 14

VÄSTMANLAND, 19/U

Kontaktperson: Per-Erik Lundberg, ordförande,
070-395 96 10

DALARNA, 20/W

Kontaktperson: Krister Broberg, ordförande,
0243-851 05, 073-511 46 13

GÄVLEBORG, 21/X

Kontaktperson: Fredrik Jansson, 070-595 87 57

VÄSTERNORRLAND, 22/Y

Kontaktperson: Margot Ögren, 070-553 73 94,
0660-850 10

JÄMTLAND, 23/Z

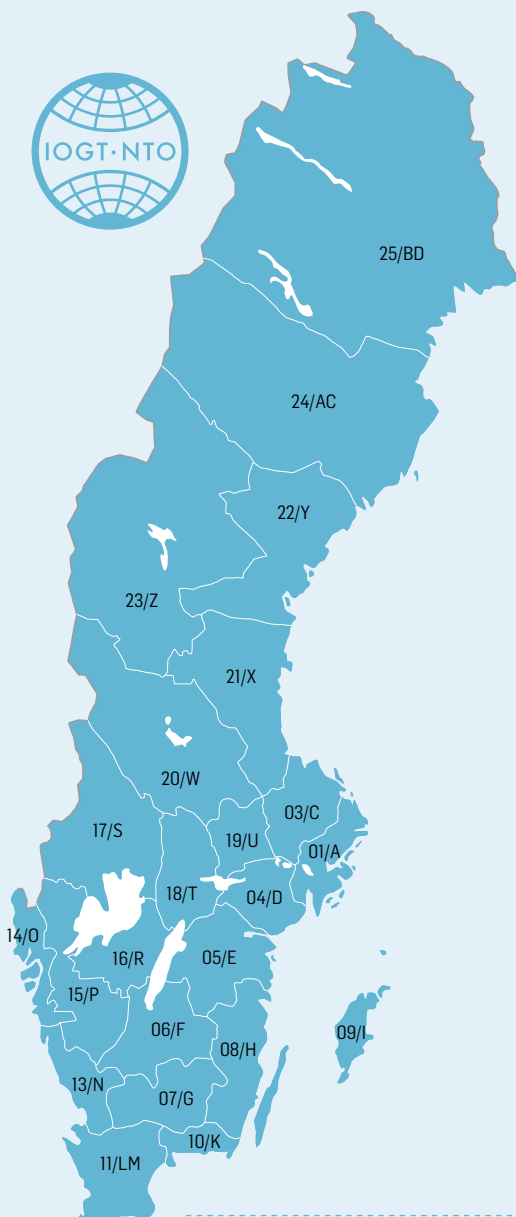
Kontaktperson: Vivan Åhman, ordförande,
070-219 12 76

VÄSTERBOTTEN, 24/AC

Kontaktperson: Inger Malmén, 0730-45 90 90

NORRBOTTEN, 25/BD

Kontaktperson: Anna-Lena Gröhn
073-0911 767

Värva en medlem!

Värvarens personnr

MEDLEMSLÖFTE

Som medlem i IOGT-NTO lovar jag att arbeta för ett bättre samhälle utifrån IOGT-NTO-rörelsens grundsatser och program.

Därmed lovar jag att leva helnyktert, det vill säga att ej använda alkohol drycker med högre alkoholhalt än 2,25 volymprocent, narkotika eller andra gifter med berusande effekt.

IOGT-NTO är ansvarigt för behandlingen av de personuppgifter som du lämnar i samband med din medlemsansökan. Personuppgifterna kommer IOGT-NTO att använda för att föra medlemsregister och behandlas inom ramen för IOGT-NTO:s verksamhet. De kan också komma att överlämnas för behandling till annan part som IOGT-NTO har ett avtal med, exempelvis för administration av medlemsavgifter eller för erbjudanden om tjänster och produkter till dig som medlem.

IOGT-NTO är angelägen om att de personuppgifter som registreras är riktiga. För att ge dig som medlem bästa möjliga service är det därför viktigt att du meddelar oss eventuella förändringar. Du kan när som helst skicka en skriftlig begäran till oss om information om vilka personuppgifter om dig som behandlas.

Vill du inte att dina personuppgifter överlämnas till annan för exempelvis marknadsföringsändamål är du välkommen att skriftligen anmäla detta till oss.

Jag står bakom IOGT-NTO:s medlemslöfte och vill bli medlem

Jag godkänner att IOGT-NTO sparar och hanterar mina personuppgifter.

Namnteckning *

Förnamn *

Efternamn *

Gatuadress *

Postnummer *

Ort *

Personnr (10 siffror) *

Telefonnr

E-postadress

Eventuellt önskad förening

* Obligatoriska uppgifter. Skicka in talongen till IOGT-NTO, Box 12825, 112 97 Stockholm

IOGT-NTO INFORMERAR

www.iogt.se • www.sobernet.nu • 08-672 60 05 • info@iogt.se

Vit Jul 2012

Årets Vit Jul-kampanj närmar sig. Några viktiga datum att komma ihåg är: Kampanjperiod 13/12 2012–6/1 2013. Föreningar, kretsar och distrikt kan ansöka om bidrag för verksamhet under kampanjen senast den 4/11. Har du frågor eller funderingar kring kampanjen kan du kontakta: Linda Tjälldén, 070-190 84 13 eller linda@vitjul.se.

Pumpen

Sista chansen att anmäla lag till årets upplaga av frågetävlingen Pumpen är den 22 oktober, www.iogt.se/pumpen. Missa inte!

Ljusmanifestation narkotikans offer

Den 1 november genomför IOGT-NTO på många håll i Sverige en ljusmanifestation till minne av narkotikans offer. Mer information om vad som händer och syftet med manifestationen finns på iogt.se.

Stort tack!

IOGT-NTO-förbundet vill rikta ett stort tack till alla medlemmar som hjälpte till att genomföra våra två kampanjveckor på centralstationerna i Göteborg och Stockholm. Tillsammans värvade vi många nya medlemmar! Utan hjälp från alla medlemmar hade vi inte klarat detta. Tillsammans visar vi att IOGT-NTO är en organisation att räkna med!

Kurs-kurshelg 2013

Boka redan nu in helgen 1–3 februari 2013. IOGT-NTO kommer att genomföra ett flertal olika kurser under en och samma helg. Vi kallar detta för Kurs-kurshelg och den kommer att genomföras på Tollare folkhögskola utanför Stockholm. En utförlig inbjudan där all information finns med kommer inom kort! Håll utkik i Accent och på iogt.se.

Planera föreningens årsmöte

Det är nu dags att fundera över föreningens årsmöte 2013. Spika ett datum (om det inte är gjort) och boka lokal. Bestäm vem som ska ta fram de olika dokumenten till årsmötet. Verksamhetsberättelse, ekonomisk berättelse, arbetsplan, budget och andra förslag. Påminn även föreningens valberedning att det är dags att börja fundera på vilka de ska föreslå att väljas på årsmötet. Senast den sista februari ska föreningen hålla årsmöte.

5 sätt att engagera dig

- Delta i Ljusmanifestation för narkotikans offer
- Betala din medlemsavgift för 2012 om du inte gjort det
- Hjälプ till i en UNF-förening nära dig
- Gör ett studiebesök hos en annan IOGT-NTO-förening
- Åk på Verksamhetsforum 9–11/11

UTBILDNINGAR 2012

Anmälningar till alla utbildningar görs på hemsidan www.iogt.se.

Vill du veta mer om innehållet eller har du andra frågor, se hemsidan, mejla info@iogt.se eller ring 08-672 60 05. I kurskostnaden ingår (om inget annat anges) resa med billigaste färdssätt, mat samt övernattnig i dubbelrum om kursen varar flera dagar.

Verksamhetsforum

Verksamhetsforum är tillfället där du träffar IOGT-NTO:are från hela landet under en inspirerande helg för att lära och umgås. Du kommer att kunna ta del av och delta i föreläsningar och samtal i olika alkoholpolitiska teman, socialt företagande, förebyggande och internationellt arbete. Det finns också tid för samtal och erfarenhetsutbyte med andra deltagare. Verksamhetsforum är ett tillfälle att fylla på dina batterier och ge dig ny energi i föreningsarbetet.

NÄR & VAR: 9–11 november på Tollare folkhögskola, Saltsjö-Boo

KOSTNAD: Från 1 000 kr inkl resa och mat

ANMÄLAN: Via www.iogt.se/utbildningar eller 08-672 60 05 senast 19 oktober.

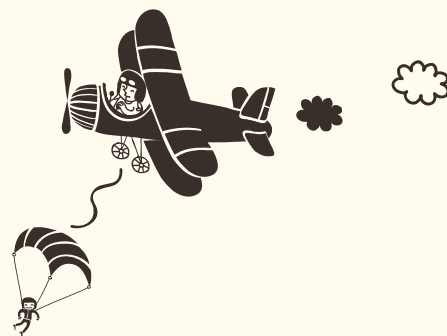
Ska vi byta grejer med varann?

Inte grejer kanske, men idéer! Du delar med dig av nån och får minst en handfull handfasta tillbaka. Snacka om bra bytesafär! Runtom i IOGT-NTO-landet driver vi hundratals små och större projekt för att utveckla IOGT-NTO. Vi vill sprida idéer och erfarenheter från dessa och ge möjlighet att inspireras av varandra. Välkommen till en av våra två regionala projektbytdagar 2012!

NÄR & VAR: 4 december Wendelsbergs Folkhögskola, Mölnlycke. 5 december Tollare folkhögskola, Saltsjö-Boo.

KOSTNAD: 350 kr inklusive resa med billigaste färdssätt

ANMÄLAN: Via www.iogt.se/utbildningar eller 08-672 60 05 senast 14 november

ANMÄLNINGAR TILL DE OLIKA UTBILDNINGARNA GÖRS PÅ
HEMSIDAN, WWW.IOGT.SE/UTBILDNINGAR!

KALENDARIUM

OKTOBER 2012

19-21...Våra Gårdars film- och kulturdagar

21Skapa ditt dream team - valberedningskurs, Stockholm

21Skapa ditt dream team - valberedningskurs, Värnamo

22Sista anmälan till frågetävlingen Pumpen

24-25 ...Drogfokus, Norrköping

NOVEMBER 2012

1Ljusmanifestation till minne av narkotikans offer

9Nätverksträff för distriktsordförande, Stockholm

9-11....Verksamhetsforum, Saltsjö-Boo

15Frågetävlingen Pumpen

16Accent nr 9 kommer ut

16-17 ...Samling distriktsstudieledare, Stockholm

20-22 Eldsjälsutbildning för lokala seniorer, träff 3, Mölnlycke

25Internationella dagen mot våld mot kvinnor

DECEMBER 2012

1/12-6/1 Vit Jul-kampanj

1Internationella HIV/aids-dagen

1-13Antilangningskampanj inför Lucia

4Ska vi byta grejer med varann? Mölnlycke

5Ska vi byta grejer med varann? Saltsjö-Boo

14Accent nr 10 kommer ut

JANUARI 2013

- -6..... Vit Jul-kampanj

12.....Nycktra kvinnor kan, träff 2, Stockholm

18-19...DO-nätverksträff steg 3, Saltsjö-Boo

19-20...Samling distr.ord. och -kassörer, Saltsjö-Boo

21-22.. Utveckla föreningen – Lär gemenskap, steg 1, Saltsjö-Boo

31/1-1/2 Distriktskonsulentsamling, Saltsjö-Boo

FEBRUARI 2013

1-3..... Kurs-kurs, Saltsjö-Boo

MARS 2013

25-26... Utveckla föreningen – Lär gemenskap, steg 2, Saltsjö-Boo

APRIL 2013

17..... Sista dag för motioner till kongressen 2013

19-20... DO-nätverksträff steg 4, Saltsjö-Boo

19-21... Socialt forum, Arboga

SKICKA IN OCH VINN!

Tjugan-lotter att vinna. Sex lotter vinner förstapristagaren, två lotter vardera får de tio som därefter har tur i dragningen. Skicka in lösningen till Accent, Box 128 25, 112 97 Stockholm, senast 15 november 2012. Märk kuvertet Kryss 8/2012.

NAMN

ADRESS

POSTADDRESS

VINNARE NR 5 2012

Första pris, sex Tjugan-lotter vinner Gerd Hjorth, Rolmsö, Aspebacken, Linneryd. Två Tjugan-lotter var vinner **Marianne Lindqvist,** Färjestaden, **Anna Lindqvist,** Umeå, **Erling Lundgren,** Backe, **Thure Lundström,** Rålund, Mellanström, **Birgit Malm,** Fristad, **Margit Byström,** Bollstabruk, **Eva Nyström,** Eskilstuna, **Ulla Alsåtra,** GorseingeHolm, Strängnäs, **Gösta Moberg,** Borås, **Marianne Östlund,** Uppsala. Åstent gratulerar!

LÖSNING NR 6 2012

Accent-kryss nr 6-2012 Lösning											F		D																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
--------------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Gåvobrev

Istället för en blomma

En gåva har skänkts till
IOGT-NTO-rörelsens
internationella arbete

PG 900463-1

BG 900-4631

IOGT-NTO-RÖRELSEN
Internationella rörelsen

Vårt Gåvobrev, ring 08-672 60 43

1 10577500

Du har väl inte missat vår nya **webbplats?**

The screenshot shows the homepage of the Accent magazine website. At the top, the 'accent' logo is in large red letters. Navigation links include 'KONTAKT', 'OM TIDNINGEN', 'SÖK', and 'NYHETSREY'. Below the logo, a red banner contains the text 'SVENSKES SJÄLSFÄRD I FÖRHAND OM DRICKAR OCH NYKTERHET'. A horizontal menu lists categories: 'START', 'POLITIK', 'FÖRSKNING', 'MISSBRUK', 'FÖREBYGGANDE', 'NYKTERHET', 'KULTUR', 'OPINION', and 'BLOGGAR'. The main content area features several articles:

- Så ska industrin få unga kvinnor att dricka mer**: An article about the alcohol industry's efforts to attract young women, mentioning products like 'Monkey Juice' and 'Slutsky Gift'.
- Hållå där Nicklas Christerson – varför delar ni ut kaffe till morgonpendlare?**: A short piece about coffee for commuters.
- Åtta veckors nykterhet minskar benskörhet**: An article about the benefits of abstinence on bone health.
- Narkostaten – Knarkhandlarna tar över Guinea-Bissau**: A featured article with a black and white photo of people in a dark setting.
- Senast kommenterat**: A list of recent comments on various topics.
- Mer i Lista**: A list of related articles.
- I fokus**: A section titled 'Europeeska Kommissionen' and 'SÅ PÅVERKAR INDUSTRIN ALKOHOLPOLITIKEN'.

At the bottom, there is a red banner with the text 'Just nu skapas det en...' and a list of links: 'alcohol', 'narkotika', 'TOGG-NTO', 'skolepedagogik', and 'internationellt'.